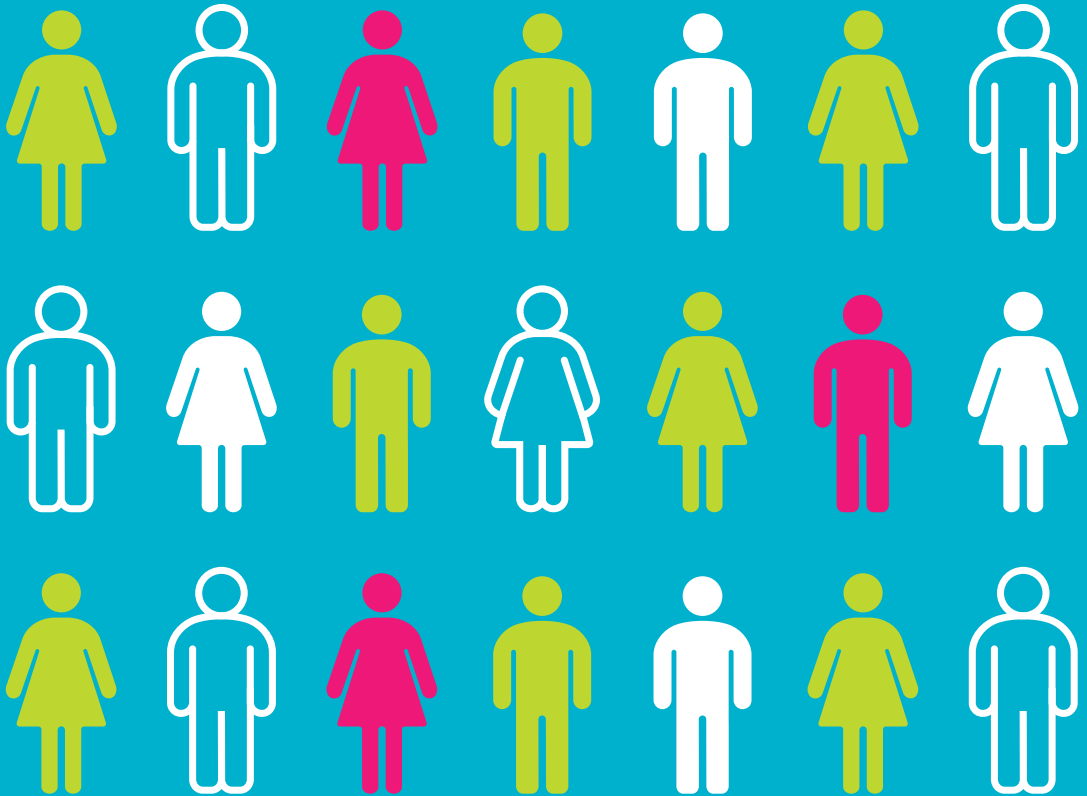

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2014

Työperäisten sairauksien rekisteriin
kirjatut uudet tapaukset

Työterveyslaitos

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2014

Työperäisten sairauksien rekisteriin
kirjatut uudet tapaukset

Työterveyslaitos

Työlääkätiede

PL 40

00251 Helsinki

www.ttl.fi

Toimitus: Kirsi Koskela, Johanna Lehtimäki

Kuvat: Pauliina Toivio

Taulukot: Johanna Lehtimäki

Kannet: Ella Smeds

© 2017 Työterveyslaitos ja kirjoittajat

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman asianmukaista lupaa.

Katsauksia 170

ISBN 978-952-261-728-6 (PDF)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia

ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit

TIIVISTELMÄ

Vuonna 2014 Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin 4338 ammattitautia tai ammattitautiepäilyä (17,7 tapausta/10 000 työllistä) ja 1616 vahvistettua ammattitautia (6,6 tapausta/10 000 työllistä). Ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä kirjattiin 6 % vähemmän ja vahvistettuja ammattitauteja 11 % vähemmän kuin vuonna 2013. Vuosina 2012 - 2014 tapausmäärät ovat pysyneet melko vakiintuneella tasolla.

Ammattitaukeista tai ammattitautiepäilyistä kirjattiin naisille 37 % ja vahvistetuista ammattitaukeista 24 %. Työkäisille henkilöille (alle 65-vuotiaille) ammattitaukeista tai ammattitautiepäilyistä kirjattiin 58 % ja vahvistetuista ammattitaukeista 75 %. Maakunnittain tarkasteltuna Kainuussa kirjattiin eniten ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä (40/10 000) sekä vahvistettuja ammattitautitauteja (16/10 000). Maakuntien välisiä suhteellisia eroja selittää mm. toimialarakenteen sekä työllisten lukumäärän erot. Toimialaryhmittäin tarkasteltuna kulkuneuvojen valmistuksessa kirjattiin eniten ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä (70/10 000) sekä vahvistettuja ammattitauteja (37/10 000). Ammattiryhmistä metalli-, valimo- ja konepajatyössä kirjattiin eniten ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä (76/10 000) sekä vahvistettuja ammattitauteja (34/10 000).

Pääryhmittäin tarkasteltuna ihotaudit siirtyivät niukasti meluvammojen ohi yleisimmäksi ammattitaudiksi tai ammattitautiepäilyksi. Asbestisairauksien ja meluvammojen pääryhmiin kirjattiin eniten vahvistettuja ammattitauteja. Vahvistettujen ammattitautien osuus kaikista tapauksista oli 37 %. Vahvistamisprosentti oli matalin hengityselinallergioissa (14 %) ja korkein asbestisairauksissa (69 %).

Meluvammoja tai niiden epäilyjä oli 1001 tapausta ja vahvistettuja meluvammoja 439 tapausta. Vahvistamisprosentti oli 44 %. Vahvistettujen meluvammojen määrä on vähentynyt hitaasti vuosittain. Vahvistetuista meluvammoista kirjattiin miehille 97 %. Meluvammoja todettiin eniten 55–64 –vuotiailla. Todetut meluvammat ovat pääasiallisesti seurausta 1990-luvulla tai aiemmin tapahtuneesta meluallergisesta meluallergisesta. Toimialaryhmittäisessä tarkastelussa meluvammoja ja niiden epäilyjä oli eniten puutavaran ja puutuotteiden valmistuksessa sekä kulkuneuvojen valmistuksessa (27/10 000) ja vahvistettuja meluvammoja eniten kaivostoiminnassa ja louhinnassa sekä massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa (13/10 000). Ammattiryhmistä metalli-, valimo- ja konepajatyössä kirjattiin eniten meluvammoja ja niiden epäilyjä (27/10 000) sekä vahvistettuja meluvammoja (15/10 000).

Rasitussairauksia tai niiden epäilyjä kirjattiin 399 tapausta, joista vahvistettuja rasitussairauksia oli 164 tapausta. Vahvistamisprosentti oli 41 %. Yleisin rasitussairaus tai sen epäily oli olkaluun sivunastan tulehdus (mediaalinen tai lateraalinen epikondyliitti), joita kirjattiin 151 tapausta. Ammattitautina vahvistettiin 73 olkaluun sivunastan tulehdusta, 53 jänne-

tuppitulehdusta ja 23 rannekanavaoireyhtymää. Tapausmäärät ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Vahvistamisprosentti oli olkaluun sivunastan tulehduksissa 48 %, jännetuppitulehduksissa 65 % ja rannekanavaoireyhtymässä 28 %.

Rasitussairauksista tai niiden epäilyistä kirjattiin miehille 60 %. Rasitussairauksia tai niiden epäilyjä oli eniten tekstiilien, vaatteiden, nahkatuotteiden ja jalkineiden valmistuksessa (13/10 000) ja vahvistettuja rasitussairaustapauksia eniten elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa (5/10 000) toimialaryhmittäin tarkasteltuna. Myös ammattiryhmittäin tarkasteltuna rasitussairauksia ja niiden epäilyjä oli eniten tekstiili- ja vaateusala-työssä ja vahvistettuja rasitussairaustapauksia eniten elintarvikealan työssä työllisiin suhteutettuna.

Hengitystieallergioita tai niiden epäilyjä kirjattiin 813 tapausta. Vahvistettuja hengitystieallergioita oli 115 tapausta, joten vahvistamisprosentti oli 14 %. Hengitystieallergioista ja niiden epäilyistä kirjattiin naisille 67 %. Yleisin hengitystieallergia tai sen epäily oli ammattiastma, joita kirjattiin 622 tapausta. Vahvistettuja ammattiastmoja oli 75 tapausta, joka on 19 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Aiheuttajien perusteella muutamia ärsytyksen aiheuttamia astmoja kuului tähän ryhmään. Ammattitautiksi vahvistettiin 23 allergista nuhaa ja 17 allergista alveoliittia. Allergisista alveoliiteista vahvistettiin 68 %, allergisista nuhista 13 % ja astmoista 12 %. Tutkittuja allergisia kurkunpään tulehduksia oli 5 tapausta, mutta yhtäkään ei vahvistettu ammattitautiksi. Työperäisten hengitystieoireiden yleisyys ja aiheuttajien tunnistamisen vaikeus selittää vähäistä vahvistettujen ammattiastmojen ja nuhien osuutta.

Ammattiastman yleisimmät aiheuttajat olivat homesienet, jauhot, viljat, rehut, eläinten epiteeli tai eritteet, varastopölypunkit ja eri kemialliset tekijät. Ammattinuhia aiheuttivat eniten jauhot, viljat ja muut kasviallergeenit, eläinten epiteeli, varastopölypunkit ja eri kemialliset tekijät. Toimialaryhmittäin tarkasteltuna hengitystieallergioita ja niiden epäilyjä oli eniten elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa (12/10 000) ja vahvistettuja hengitystieallergioita eniten maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa (3/10 000). Lukumääräisesti suurin osa (349 tapausta) hengitystieallergioista ja niiden epäilyistä oli toimialalla ”julkiset ja muut palvelut”. Tähän isoon ryhmään kuuluu yli 800 000 palkansaajaa, jotka toimivat mm. kouluissa, sairaaloissa tai ovat kuntien maatalouslomittajia. Hengitystieallergioita ja niiden epäilyjä oli eniten elintarvikealan työssä ja metalli-, valimo- ja konepajatyössä (11/10 000) ja vahvistettuja hengitystieallergioita eniten maanviljely-, metsä- ja kalastustyössä (3/10 000) ammattiryhmittäin tarkasteltuna.

Ammatti-ihotauteja tai niiden epäilyjä oli 1008 tapausta, joista vahvistettiin 338 tapausta. Vahvistamisprosentti oli 34 %. Tapausmäärissä ei viime vuosina ole tapahtunut suurta muutosta. Naisille kirjattiin kaikista ammatti-ihotauditapauksista 61 %. Ammatti-ihotauteja

esiintyy varsin tasaisesti kaikissa ikäryhmissä. Vahvistetuista ihotaudeista 136 oli allergisia kosketusihottumia, 122 ärsytysihottumia, 33 kosketusurtikarioita tai proteiinikosketusihottumia ja 32 ihoinfektioita. Allergisista kosketusihottumista vahvistettiin 40 %, ärsytyskosketusihottumista 56 %, proteiinikosketusihottumista tai kosketusurtikariasta 63 % ja ihoinfektioista 91 %.

Ammattitaudeiksi vahvistettujen allergisten kosketusihottumien keskeisimmät aiheuttajaryhmät olivat epoksikemikaalit, isotiatsolinonit ja akryyliyhdisteet. Epoksiyhdisteisiin ja isotiatsolinoneihin liittyvien allergisten ihottumien määrä on lisääntynyt. Yleisimmin ilmoitettu aiheuttaja vahvistetuissa ärsytyskosketusihottumissa oli märkätyö ja vahvistetuissa kosketusurtikarioissa ja proteiinikosketusihottumissa lehmän epiteeli. Ihon työperäisistä infektioitaudeista tärkein on hoitolaitoksissa esiintyvä syyhy.

Ammatti-ihotauteja ja niiden epäilyjä oli eniten metallien ja metallituotteiden valmistuksessa (10/10 000) ja vahvistettuja ammatti-ihotauteja eniten kulkuneuvojen valmistuksessa (4/10 000) ja metallien ja metallituotteiden valmistuksessa (3/10 000) toimialaryhmittäin tarkasteltuna. Ammattiryhmistä metalli-, valimo- ja konepajatyössä oli eniten ammatti-ihotauteja tai niiden epäilyjä sekä vahvistettuja ammatti-ihotauteja työllisiin suhteutettuna.

Asbestin aiheuttamia ammattitaupeja ja ammattitautiepäilyjä kirjattiin 659 tapausta ja vahvistettuja asbestisairauksia 454 tapausta, joiden määrät ovat laskeneet edellisestä vuodesta. Vahvistamisprosentti oli 69 %. Asbestille altistumisen ja sairauden kehittymisen välillä on yleensä pitkä viive, jopa useita vuosikymmeniä. Asbestiin liittyvistä ammattitaupeista ja ammattitautiepäilyistä kirjattiin miehille 94 %. Yli 65-vuotiailla asbestin aiheuttamia ammattitaupeja ja ammattitautiepäilyjä oli 68 % tapauksista. Asbestin aiheuttamia sairauksia todetaan myös yli 90-vuotiailla. Yleisin asbestin aiheuttama ammattitauti tai sen epäily oli keuhkopussin kiinnikkeet eli pleuraplakit, joita kirjattiin 413 tapausta. Asbestin aiheuttamaksi epäiltyjä hengityselinten syöpiä kirjattiin 88 tapausta, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2013 (67 tapausta).

Vahvistetuista asbestin aiheuttamista ammattitaupeista oli 338 keuhkopussin kiinnikkeitä eli pleuraplakkeja, 35 asbestoosia, 38 asbestin aiheuttamia hengityselinten syöpiä ja 40 mesoteliomaa. Vahvistettujen asbestoosien määrä on noussut edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2013 30 tapausta). Vahvistettujen asbestin aiheuttamien hengityselinten syöpien määrä on noussut vuoteen 2013 verrattuna (v. 2013 25 tapausta). Vahvistettuja mesoteliomia oli puolestaan selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna (v. 2013 56 tapausta). Seuraavan tilastointivuoden myötä selviää, onko syöpien osalta kyse todellisesta trendistä vai selittykö tapausten määrä normaalivaihtelulla. Vahvistamisprosentti oli keuhkopussin kiinnikkeissä eli pleuraplakeissa 82 %, asbestoosissa 78 %, hengityselinten syövässä 43 % ja mesoteliomassa 82 %.

Toimialaryhmistä kulkuneuvojen valmistuksessa oli eniten asbestin aiheuttamia ammattitauteja ja niiden epäilyjä sekä vahvistettuja asbestisairauksia työllisiin suhteutettuna. Ammattiryhmittäisessä tarkastelussa rakennustyössä todettiin eniten asbestin aiheuttamia ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä sekä vahvistettuja ammattitauteja työllisiin suhteutettuna.

Muita kuin asbestin aiheuttamia ammattisyöpäepäilyjä kirjattiin 10 tapausta, mutta yhtäkään näistä tapauksista ei vahvistettu ammattitaudiksi.

Muiden ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen ryhmään (sisältää edellisiin päätautiryhmiin sisältyvät ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt) kirjattiin 458 ammattitautia tai ammattitautiepäilyä ja 106 vahvistettua ammattitautia. Vahvistamisprosentti oli 23 %. Muiden ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen ryhmä on varsin heterogeeninen.

Ryhmän yleisin ammattitauti tai sen epäily oli tärinätauti, joita kirjattiin 63 tapausta. Tärinätautiepäilyjen määrä on noussut edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2013 53 tapausta). Tärinätauteja vahvistettiin 20 tapausta. Kivipölykeuhkoja (silikoosi) tai sen epäilyjä oli 17 tapausta, joista vahvistettiin 11 tapausta (v. 2013 5 tapausta). Vahvistettuja kivipölykeuhkoja on selvästi edellistä vuotta enemmän. Tutkittuja toksisia aivosairauksia oli 10 tapausta, joiden määrä on selvästi vähentynyt v. 2013 verrattuna (23 tapausta). Vahvistettuja toksisia aivosairauksia oli 2 tapausta (v. 2013 5 tapausta). Vahvistamisprosentti oli tärinätaudissa 32 %, kivipölykeuhkossa 65 % ja toksisessa aivosairaudessa 20 %. Tärinätaudin osalta vahvistamisprosentti on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2013 49 %). Koska tutkimukset tärinätautiepäilyyn vuoksi kestävät tyypillisesti kauan, voi olla mahdollista, että osa vuoden 2014 tärinätautiepäilytapauksista on vahvistunut ammattitaudiksi vasta vuoden 2015 aikana.

Muihin ammattitauteihin ja niiden epäilyihin kirjattiin 46 myyräkuumetta (vahvistettiin 45 tapausta). Myyräkuumetapauksia oli selvästi enemmän kuin vuonna 2013. Myyräkuumeen ammattitautimäärät kuvaavat kyseisen vuoden epidemiatilannetta.

Muita ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä sekä muita vahvistettuja ammattitauteja oli toimialaryhmistä erityisesti maa-, metsä- ja kalataloudessa ja ammattiryhmistä maanviljely-, metsä ja kalastustyön lisäksi kaivos- ja louhintatyössä työllisiin suhteutettuna.

SAMMANDRAG

År 2014 noterades 4 338 yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdomar (17,7 fall/10 000 sysselsatta) och 1 616 fastställda yrkessjukdomar (6,6 fall/10 000 sysselsatta) i Arbetshälsoinstitutets register över arbetsrelaterade sjukdomar. Det noterades 6 procent färre yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdomar och 11 procent färre fastställda yrkessjukdomar än år 2013. Under åren 2012–2014 har antalet fall hållit sig på en relativt jämn nivå.

37 procent av yrkessjukdomarna och misstankarna om yrkessjukdomar och 24 procent av de fastställda yrkessjukdomarna angavs vara kvinnor. Som personer i arbetsför ålder (under 65 år) noterades 58 procent av yrkessjukdomarna och misstankarna om yrkessjukdomar samt 75 procent av de fastställda yrkessjukdomarna. Om man betraktar de olika landskapen, noterades flest yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar (40/10 000) samt fastställda yrkessjukdomar (16/10 000) i Kajanaland. De relativa skillnaderna mellan landskapen beror bl.a. på skillnaderna i sektorsstrukturen och antalet sysselsatta. Om man jämför olika sektorer, noterades flest yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar (70/10 000) samt fastställda yrkessjukdomar (37/10 000) inom tillverkningen av fordon. När det gäller yrkesgrupper var det däremot inom metall-, gjuteri- och verkstadsarbete man noterade flest yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar (76/10 000) samt fastställda yrkessjukdomar (34/10 000).

Om man betraktar de olika huvudgrupperna, var hudsjukdomar något vanligare än bullerskador och den vanligaste yrkessjukdomen eller misstänkta yrkessjukdomen. Flest fastställda yrkessjukdomar noterades i huvudgrupperna asbestorsakade sjukdomar och bullerskador. De fastställda yrkessjukdomarnas andel av samtliga fall var 37 procent. Andelen fastställda fall var lägst i huvudgruppen luftvägsallergier (14 procent) och högst i huvudgruppen asbestorsakade sjukdomar (69 procent).

Det fanns 1 001 fall av bullerskador eller misstankar om bullerskador och 439 fastställda fall av bullerskador, dvs. 44 procent av fallen var fastställda. Antalet fastställda bullerskador har år för år så småningom minskat. 97 procent av de fastställda bullerskadorna angavs vara män. Flest bullerskador konstaterades hos 55–64-åriga personer. De konstaterade bullerskadorna beror i huvudsak på bullerexponering på 1990-talet eller tidigare. Om man betraktar olika sektorer, fanns det flest bullerskador och misstankar om bullerskador inom tillverkningen av virke och träprodukter samt tillverkningen av fordon (27/10 000). Flest fastställda bullerskador fanns det inom gruvdrift och brytning samt tillverkningen av massa, papper och pappersvaror (13/10 000). Yrkesgruppen med flest bullerskador och misstankar om bullerskador (27/10 000) samt fastställda bullerskador (15/10 000) var metall-, gjuteri- och verkstadsarbete.

Det noterades 399 fall av belastningsskador eller misstankar om belastningsskador, därav 164 fastställda. Andelen fastställda belastningsskador var alltså 41 procent. Den vanligaste belastningsskada eller misstanken om belastningsskada var epikondylit i överarmen (medial och lateral epikondylit) med sammanlagt 151 fall. 73 fall av epikondylit i överarmen, 53 fall av senskideinflammation och 23 fall av karpaltunnelsyndrom fastställdes som yrkessjukdom. Antalet fall har minskat jämfört med det föregående året. 48 procent av fallen av epikondylit i överarmen, 65 procent av senskideinflammationsfallen och 28 procent av karpaltunnelsyndromsfallen var fastställda.

60 procent av belastningsskadorna och misstankarna om belastningsskador angavs vara män. Om man jämför olika sektorer, fanns det flest belastningsskador och misstankar om belastningsskador inom tillverkningen av textilier, lädervaror och skodon (13/10 000). Flest fastställda fall av belastningsskador fanns det däremot inom tillverkningen av livsmedel, dryckesvaror och tobak (5/10 000). Även när man betraktar olika yrkesgrupper var det textil- och beklädnadsarbete där man noterade flest belastningssjukdomar och misstankar om belastningssjukdomar i förhållande till antalet sysselsatta. Flest fastställda fall av belastningsskador fanns det inom livsmedelsbranschen.

Det noterades 813 fall av luftvägsallergi eller misstankar om luftvägsallergi. Av dessa fall var 115 stycken, dvs. 14 procent, fastställda. 67 procent av luftvägsallergifallen och misstankarna om luftvägsallergi angavs vara kvinnor. Den vanligaste luftvägsallergin eller misstanken om luftvägsallergi var yrkesastma med 622 fall. Av dessa var 75 stycken fastställda fall, vilket är 19 procent mer än föregående år. Utifrån orsaken till astma inkluderades även några fall orsakade av irritation i denna grupp. Som yrkessjukdom fastställda 23 fall av allergisk snuva och 17 fall av allergisk alveolit. 68 procent av fallen av allergisk alveolit, 13 procent av fallen av allergisk snuva och 12 procent av astmafallen var fastställda. Det fanns fem undersökta fall av allergisk laryngit, men inget av dessa fastställdes som yrkessjukdom. Att så få fall av yrkesastma och snuva fastställdes förklaras av att yrkesbetingade symtom i luftvägarna är mycket vanliga och att det är svårt att identifiera orsakerna till dessa symtom.

De vanligaste orsakerna till yrkesastma var mögelsvampar, mjöl, spannmål, foder, djurepitel, djursekret, lagerkvalster och olika kemiska faktorer. Yrkessnuva orsakades oftast av mjöl, spannmål och andra allergener som härrör från växter, djurepitel, lagerkvalster och olika kemiska faktorer. Om man jämför olika sektorer, fanns det flest luftvägsallergier och misstankar om luftvägsallergi inom tillverkningen av livsmedel, dryckesvaror och tobak (12/10 000). Flest fastställda luftvägsallergier fanns det inom jordbruk, skogsbruk och fiske samt tillverkningen av livsmedel, dryckesvaror och tobak (3/10 000). Kvantitativt sett angavs det flest luftvägsallergifall eller misstankar om luftvägsallergi (349 stycken) inom sektorn "offentliga och övriga tjänster". Till denna stora grupp hör över 800 000 löntagare som arbetar bl.a. i skolor och på sjukhus eller som lantbruksavbytare i kommuner. Om

man betraktar olika yrkesgrupper, fanns det flest luftvägsallergier eller misstankar om luftvägsallergi inom livsmedelsarbete och metall-, gjuteri- och verkstadsarbete (11/10 000). Flest fastställda luftvägsallergier fanns det inom jordbruks-, skogsbruks- och fiskearbete (3/10 000).

Det fanns 1 008 fall av yrkesrelaterade hudsjukdomar eller misstankar om yrkesrelaterad hudsjukdom, varav 338 stycken, dvs. 34 procent, var fastställda. Under de senaste åren har det inte skett någon betydande förändring i antalet fall. Av samtliga fall av yrkesrelaterad hudsjukdoms angavs 61 procent vara kvinnor. Yrkesrelaterade hudsjukdomar är nästan lika vanliga i alla åldersgrupper. Av de fastställda hudsjukdomsfallen var 137 stycken allergiskt kontaktdermatit, 122 stycken irriterativ kontaktdermatit, 33 stycken kontakturtikaria eller proteinkontaktdermatit och 32 stycken hudinfektioner. 40 procent av fallen av allergiskt kontaktdermatit, 56 procent av irriterativ kontaktdermatit, 63 procent av proteinkontaktdermatit- och kontakturtikariefallen och 91 procent av hudinfektionsfallen fastställda.

De viktigaste orsakerna till de fall av allergiskt kontaktdermatit som hade fastställts som yrkessjukdom var epoxikemikalier, isotiazolinoner och akrylföreningar. Antalet fall av allergiskt kontaktdermatit orsakat av epoxiföreningar och isotiazolinoner har ökat. Den vanligaste orsaken till fastställt irriterativ kontaktdermatit var våtarbete, medan orsaken till fastställd kontakturtikaria och proteinkontaktdermatit oftast var koepitel. Den vanligaste yrkesbetingade hudinfektionen var skabb som förekommer på vårdinrättningar.

Om man jämför olika sektorer, fanns det flest yrkesrelaterade hudsjukdomar och misstankar om yrkesrelaterade hudsjukdomar inom tillverkningen av metall och metallprodukter (10/10 000). Flest fastställda fall fanns det inom tillverkningen av fordon (4/10 000) och tillverkningen av metall och metallprodukter (3/10 000). Om man betraktar olika yrkesgrupper, var det metall-, gjuteri- och verkstadsarbete där man noterade flest yrkesrelaterade hudsjukdomar eller misstankar om yrkesrelaterade hudsjukdomar samt fastställda fall i förhållande till antalet sysselsatta.

Det noterades 659 fall av yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar orsakade av asbest samt 454 fastställda fall av asbestsjukdomar. Antalen har minskat jämfört med det föregående året. Andelen fastställda fall var 69 procent. Vanligtvis går det en lång tid, till och med flera årtionden, innan en asbestexponering leder till en sjukdom. Av yrkessjukdomarna och misstankarna om yrkessjukdomar orsakade av asbest angavs 94 procent vara män. 68 procent av yrkessjukdomarna och de misstänkta yrkessjukdomarna orsakade av asbest konstaterades hos personer över 65 år. Sjukdomar orsakade av asbest konstateras även hos personer över 90 år. Den vanligaste yrkessjukdomen eller misstanken om yrkessjukdom orsakad av asbest var adhesionser i lungsäcken, dvs. pleuraplack, med 413 fall. Det noterades 88 fall av cancer i andningsorganen som misstänktes vara orsakade av asbest, vilket är betydligt mer än år 2013 (67 fall).

Av de fastställda yrkessjukdomarna orsakade av asbest var 338 stycken adhesioner i lung-
säckan, dvs. pleuraplack, 35 stycken asbestos, 38 stycken cancer i andningsorganen som
orsakats av asbest och 40 stycken mesoteliom. Antalet fastställda asbestosfall har ökat
jämfört med det föregående året (30 fall år 2013). Antalet fastställda fall av cancer i and-
ningsorganen orsakade av asbest har ökat jämfört med år 2013 (25 fall år 2013). Däremot
fanns det betydligt färre fastställda mesoteliomfall än föregående år (56 fall år 2013). I och
med nästa statistikår blir det klart om det är fråga om en verklig trend eller om föränd-
ringarna i antalet cancerfall beror på normal variation. 82 procent av fallen av adhesioner
i lungsäckan, dvs. pleuraplack, 78 procent av asbestosfallen, 43 procent av fallen av cancer
i andningsorganen och 82 procent av mesoteliomfallen var fastställda.

Sektorn med flest yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar orsakade av asbest
samt fastställda asbestosjukdomar i förhållande till antalet sysselsatta var fordonstillverk-
ningen. När det gäller yrkesgrupper var det inom byggarbetet man noterade flest yrkes-
sjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar samt fastställda yrkessjukdomar orsakade
av asbest i förhållande till antalet sysselsatta.

Det noterades tio misstänka fall av yrkesbetingad cancer som inte orsakats av asbest, men
inget av dessa fastställdes som yrkessjukdom.

Till gruppen för andra yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar (gruppen om-
fattar de yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar som inte ingår i de ovan-
nämnda huvudgrupperna) noterades 458 yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjuk-
domar och 106 fastställda yrkessjukdomar. Andelen fastställda fall var 23 procent. Grup-
pen för andra yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar är mycket heterogen.

Den vanligaste yrkessjukdomen eller misstanken om yrkessjukdom i gruppen är vibrat-
ionsskada med 63 fall. Antalet misstänkta fall av vibrationsskada har ökat jämfört med det
föregående året (53 fall år 2013). Av de 63 fallen fastställdes 20 stycken. Det fanns 17 fall
av stendammlunga (silikos) eller misstankar om stendammlunga, varav 11 fastställdes (år
2013 fanns det fem fall). Antalet fall har ökat betydligt jämfört med det föregående året.
Det fanns 10 undersökta fall av toxiska hjärnsjukdomar, vilket innebär att antalet har mins-
kat betydligt jämfört med år 2013 (23 fall). Det fanns två fastställda fall av toxisk encefa-
lopati (fem fall år 2013). 32 procent av vibrationsskadefallen, 65 procent av silikos och 20
procent av fallen av toxisk encefalopati var fastställda. När det gäller vibrationsskada har
andelen fastställda fall minskat jämfört med det föregående året (49 procent år 2013). Ef-
tersom undersökningarna ofta tar en lång tid är det möjligt att en del av de misstänkta
vibrationsskadefallen först under år 2015 har fastställts som yrkessjukdom.

Till gruppen för andra yrkessjukdomar och misstankar för yrkessjukdomar noterades 46
fall av sorkfeber (varav 45 fastställdes). Antalet sorkfeberfall hade ökat betydligt jämfört

med år 2013. Antalet sorkfeberfall som klassificerats som yrkessjukdom återspeglar den epidemiologiska situationen under året i fråga.

Om man jämför olika sektorer, var antalet andra yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdomar samt andra fastställda yrkessjukdomar speciellt högt inom jordbruk, skogsbruk och fiske i förhållande till antalet sysselsatta. När det gäller yrkesgrupper fanns det relativt sett flest fall inom jordbruks-, skogsbruks- och fiskearbete samt gruv- och brytningsarbete.

ABSTRACT

In 2014, a total of 4,338 occupational diseases or suspected cases of occupational diseases were recorded in the Finnish Institute of Occupational Health's Register of Occupational Diseases (17.7 cases / 10,000 people employed) together with 1,616 recognized occupational diseases (6.6 cases / 10,000 people employed). The number of recorded occupational diseases and suspected cases of occupational diseases was 6% less and the number of recognized occupational diseases 11% less than in 2013. In 2012–2014, the numbers of cases have remained at a fairly stable level.

Of all occupational diseases and suspected cases of occupational diseases, 37% of occupational diseases and 24% of recognized occupational diseases were recorded for women. A total of 58% of occupational diseases and 75% of recognized occupational diseases were recorded for working-age people (under 65). When reviewing the results regionally, most occupational diseases or suspected cases of occupational disease (40/10,000) as well as recognized occupational diseases (16/10,000) were recorded in the region of Kainuu. The relative differences between regions can be explained with differences in industry structure and number of employed people. When reviewing the results by industry group, most occupational diseases or suspected cases of occupational disease (70/10,000) as well as recognized occupational diseases (37/10,000) were recorded in the manufacturing of vehicles. Of occupational groups, most occupational diseases or suspected cases of occupational disease (76/10,000) as well as recognized occupational diseases (34/10,000) were recorded in metal and foundry work.

When reviewed by main group, skin diseases passed noise-induced hearing loss as the most common occupational disease or suspected case of occupational disease. Most recognized occupational diseases were recorded in the main groups of asbestos-induced diseases and noise-induced hearing loss. The overall share of recognized occupational diseases was 37% of all cases. The recognition percentage was the lowest in allergic respiratory diseases (14%) and highest in asbestos-induced diseases (69%).

There was a total of 1,001 cases or suspected cases of noise-induced hearing loss and 439 recognized cases of noise-induced hearing loss. The recognition percentage was 44%. The number of recognized noise-related injuries has slowly decreased every year. A total of 97% of verified noise-related injuries were recorded for men. Most noise-induced hearing loss were diagnosed in the age group of 55–64 year olds. The diagnosed noise-induced hearing loss are mainly a result of exposure to noise in the 1990s or even earlier. When reviewing by industry group, most noise-induced hearing loss and suspected cases of them were in timber and wood product manufacturing and the manufacturing of vehicles (27/10,000), and most recognized noise-induced hearing loss were recorded in mining

and quarrying as well as in the manufacturing of mass, paper and paper products (13/10,000) Of occupational groups, most noise-induced hearing loss or suspected cases of noise-induced hearing loss (27/10,000) as well as recognized noise-induced hearing loss (15/10,000) were recorded in metal and foundry work.

A total of 399 cases of repetitive strain injuries or suspected cases of them were recorded. Of these, 164 cases were recognized repetitive strain injuries. The recognition percentage was 41%. The most common repetitive strain injury or suspected repetitive strain injury was medial or lateral epicondylitis with 151 recorded cases. As an occupational disease, 73 cases of epicondylitis were verified as well as 53 cases of tenosynovitis and 23 cases of carpal tunnel syndrome. The case numbers have decreased from the previous year. The verification percentage in epicondylitis cases was 48%, in tenosynovitis cases 65% and in carpal tunnel syndrome 28%.

A total of 60% of repetitive strain injuries or suspected cases of them were recorded for men. Most repetitive strain injuries or suspected cases of repetitive strain injuries were found in the manufacturing of textiles, clothing, leather products and footwear (13/10,000), and most recognized cases of repetitive strain injuries in the manufacturing of food, drinks and tobacco (5/10,000) when reviewed by industry group. Also when reviewed by occupational group, most repetitive strain injuries and suspected cases of them were discovered in the textile and clothing industry work and most recognized cases of repetitive strain injuries in the food industry in relation to people employed by the industry.

A total of 813 cases of allergic respiratory diseases or suspected cases of them were recorded. There were 115 recognized cases of respiratory tract allergies, making the recognition percentage 14%. A total of 67% of allergic respiratory diseases or suspected cases of them were recorded for women. The most common allergic respiratory disease or suspected diagnosis was occupational asthma with 622 recorded cases. The number of recognized cases of occupational asthma was 75, which is 19% more than the previous year. A few cases of asthma caused by irritation were included in the group based on their causing factors. A total of 23 cases of allergic rhinitis were recognized as occupational diseases as well as 17 cases of allergic alveolitis. Of the allergic alveolitis cases, 68% were recognized as well as 13% of allergic rhinitis cases and 12% of asthma cases. A total of 5 cases of allergic laryngitis were investigated but none were recognized as an occupational disease. The frequency of work-related respiratory tract symptoms and difficulty in identifying the contributing factors and causes of the symptoms explains the share of recognized cases of work-related asthma and rhinitis.

The most common causes of occupational asthma were mould, flour, grain, feed, animal epithelium or excretion, storage dust mites and different chemical factors. Most cases of occupational allergic rhinitis were caused by flour, grain and other plant-derived allergens,

animal epithelium, storage dust mites and different chemical factors. When reviewed by industry group, allergic respiratory diseases and suspected cases of them were found most in the manufacturing of food, drinks and tobacco (12/10,000) and recognized cases of allergic respiratory diseases in agriculture, forestry and fishing industry as well as in the manufacturing of food, drinks and tobacco (3/10,000). Numerically the largest number of allergic respiratory disease cases (349 cases) and suspected cases were in the industry labelled as 'public and other services'. This large group includes more than 800,000 employees that work in schools, hospitals or as farmer relief workers for municipalities, among other occupations. Allergic respiratory diseases and suspected cases of them were found most in food industry work and in metal and foundry work (11/10,000) and most recognized cases of allergic respiratory diseases in agriculture, forestry and fishing work (3/10,000) when reviewed by occupational group.

There were 1,008 cases of occupational skin disease or suspected cases of them, of which 338 were verified. The recognition percentage was 34%. There has not been a significant change in the number of cases. Of all occupational skin diseases, 61% were recorded for women. Occupational skin diseases are seen fairly evenly throughout all age groups. Of all recognized skin diseases, 137 were cases of allergic contact dermatitis, 122 cases of irritant contact dermatitis, 33 cases of contact urticaria or protein contact dermatitis and 32 cases of skin infections. A total of 40% of all cases of allergic contact dermatitis were recognized together with 56% of irritant contact dermatitis cases, 63% of protein contact dermatitis or contact urticaria as well as 91% of skin infections.

The most central cause groups for cases of allergic contact dermatitis verified as occupational diseases were epoxy chemicals, isothiazolinones and acrylic compounds. The number of cases of allergic contact dermatitis related to epoxy compounds and isothiazolinones have increased. The most common reported cause of recognized irritant contact dermatitis was wet work and in recognized cases of contact urticaria and protein contact dermatitis it was cow epithelium. The most important work-related skin infection is scabies that is found in care facilities.

Most occupational skin diseases and suspected cases of them were found in the manufacturing of metals and metal products (10/10,000) and most recognized cases of occupational skin disease in the manufacturing of vehicles (4/10,000) and the manufacturing of metals and metal products (3/10,000) when reviewed by industry group. Of all occupational groups, most occupational skin diseases and suspected cases of them were in metal and foundry work. This was also the group with most recognized occupational skin diseases in relation to people employed.

A total of 659 cases of asbestos-induced occupational disease and suspected cases of them were recorded as well as a total of 454 recognized asbestos-induced diseases. The

numbers have decreased from the previous year. The recognition percentage was 69%. There is usually a long delay between asbestos exposure and developing a disease. Of all asbestos-induced occupational diseases and suspected occupational diseases, 94% were recorded for men. Most of the asbestos-induced occupational diseases and suspected occupational diseases, 68%, were diagnosed with people over the age of 65. Diseases caused by asbestos are also diagnosed with people over 90. The most common occupational disease caused by asbestos or a suspected occupational disease was pleural plaques with 413 recorded cases. A total of 88 cases of bronchial cancer suspected to have been caused by asbestos were recorded, which is clearly more than in 2013 (67 cases).

Of all recognized occupational disease cases caused by asbestos, 338 were pleural plaques, 35 asbestosis, 38 bronchial cancers caused by asbestos and 40 mesotheliomas. The number of recognized cases of asbestosis has increased from the previous year (30 cases in 2013). The number of recognized cases of bronchial cancer caused by asbestos has increased when compared to 2013 (25 cases in 2013). However, the number of mesothelioma cases has significantly decreased from the previous year (56 cases in 2013). The next year when statistics are compiled will show if the number of cancers is indicating an actual trend or if the changes are within normal variation. The recognition percentage for pleural plaques was 82%, for asbestosis 78%, bronchial cancers 43% and for mesothelioma 82%.

Of all industry groups, the manufacturing of vehicles had most asbestos-induced occupational disease and suspected cases of them as well as most recognized asbestos-related disease in relation to people employed. When reviewing the results by occupational group, most occupational diseases caused by asbestos or suspected cases of them were found in construction work as well as most recognized occupational diseases in relation to people employed.

A total of 10 suspected cases of occupational cancer that were not caused by asbestos were recorded but none of these cases were recognized as an occupational disease.

A total of 458 occupational diseases and suspected cases of occupational disease and 106 recognized occupational diseases were recorded in the group of other occupational diseases and suspected occupational diseases (includes occupational disease and suspected occupational diseases not included in the previously mentioned main disease groups). The recognition percentage was 23%. The group of other occupational diseases and suspected occupational disease is rather heterogeneous.

The most common occupational disease or suspected occupational disease in the group is hand arm vibration disease with 63 recorded cases. The number of suspected cases of hand arm vibration disease has increased from the previous year (53 cases in 2013). A total of 20 cases of hand arm vibration disease were recognized. There were 17 cases of

silicosis or suspected cases of silicosis of which 11 were recognized (5 cases in 2013). There was a significant increase in the number of recognized silicosis cases when compared to the previous year. There were 10 cases of examined toxic encephalopathies, which means the number is clearly on the decline when compared to 2013 (23 cases). There were 2 cases of recognized cases of toxic encephalopathies (5 cases in 2013). The recognition percentage in hand arm vibration disease was 32%, in silicosis 65% and in toxic encephalopathies 20%. The recognition percentage of hand arm vibration disease has decreased from the previous year (49% in 2013). As the examinations of suspected hand arm vibration disease typically last a long time, it may be possible that some of the suspected hand arm vibration disease of 2014 have only been recognized as occupational diseases in 2015.

In other occupational diseases and suspected occupational diseases, 46 cases of epidemic nephropathy were recorded (45 cases recognized). There was a clear increase in the number of epidemic nephropathy cases when compared to 2013. The numbers of occupational epidemic nephropathy cases describe the year's epidemic situation.

Other occupational diseases and suspected cases of occupational disease as well as recognized occupational diseases were especially in the industry group of agriculture, forestry and fishing industry and in the occupational group of agriculture, forestry and fishing industry work and mining and quarrying work in relation to people employed.

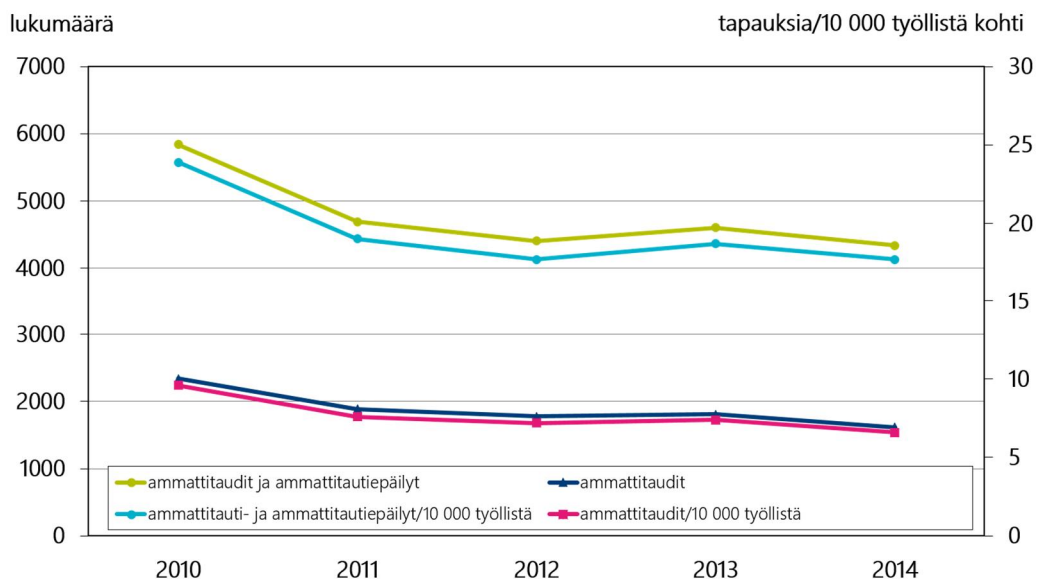
SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	4
SAMMANDRAG.....	8
ABSTRACT.....	13
1 KATSAUS AMMATTITAUTEIHIN JA AMMATTITAUTIEPÄILYIHIN V. 2014	19
1.1 Yleistä.....	19
1.2 Meluvammat.....	26
1.3 Rasitussairaudet.....	29
1.4 Hengitystieallergiat.....	33
1.5 Ihotaudit.....	37
1.6 Asbestisairaudet ja syövät.....	42
1.7 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt.....	46
2 TAULUKOT AMMATTITAUDEISTA V. 2014.....	50
3 KATSAUS AMMATTITAUTEIHIN LIITTYVIIN KUSTANNUKSIIN.....	73
4 TYÖPERÄISTEN SAIRAUKSIEN REKISTERI.....	75
4.1 Tiedon kertyminen rekisteriin ja tietosisältö.....	75
4.2 Vuosijulkaisut.....	77
4.3 Rekisteritiedon hyödyntäminen.....	78
4.4 Ammattitautien tilastointi EU:ssa.....	78
4.5 Rekisteritiimi.....	79
4.6 Työperäisten sairauksien rekisteriin ja ammattitauteihin liittyviä säädöksiä.....	80
4.7 Tilastoluokitukset.....	82

1 KATSAUS AMMATTITAUTEIHIN JA AMMATTITAUTIEPÄILYIHIN V. 2014

1.1 Yleistä

Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin vuonna 2014 yhteensä 4338 ammattitautia tai ammattitautiepäilyä, joka on 6 % vähemmän kuin vuonna 2013. Ammattitauteja tai ammattitautiepäilyä oli 17,7 tapausta 10 000 työllistä kohden. Vahvistettuja ammattitauteja kirjattiin 1616 tapausta, joka on 11 % vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Työllisten määrään suhteutettuna vahvistettuja ammattitauteja oli 6,6 tapausta 10 000 työllistä kohden. Vuosina 2011 - 2014 ammattitautien tai ammattitautiepäilyjen sekä vahvistettujen ammattitautien määrä on pysynyt suurin piirtein samalla tasolla. Vahvistettujen ammattitautien osuus kaikista tapauksista oli 37 %, joka on laskenut lievästi edellisistä vuosista (v. 2013 39 %, v. 2012 40 %). (Kuva 1)

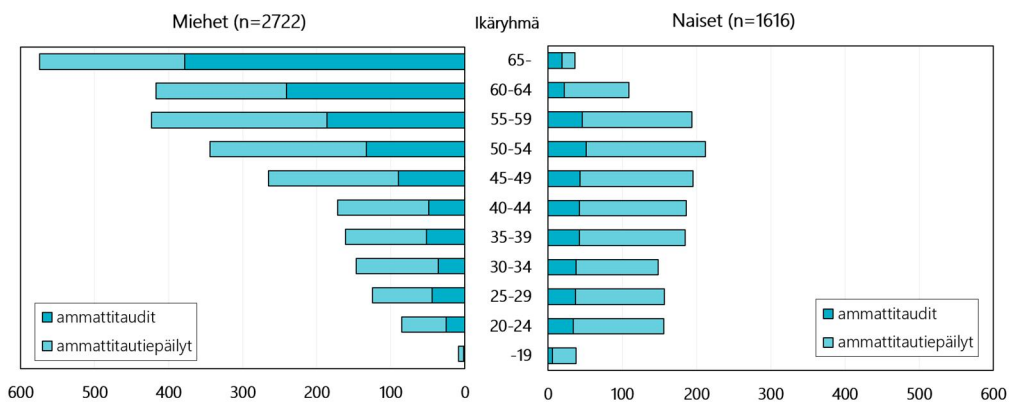
Kuva 1. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt suhteutettuna työllisten määrään v. 2010-2014.

Ammattitauteja tai niiden epäilyjä kirjattiin miehille 2722 tapausta ja naisille 1616 tapausta. Vahvistettuja ammattitauteja oli miehillä 1236 tapausta ja naisilla 380 tapausta. Naisten osuus ammattitautiepäilyistä oli 37 % ja vahvistetuista ammattitaukeista 24 %, jotka ovat edellisen vuoden tasoa. (Kuva 2)

Työikäisillä (alle 65-vuotiailla) ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä oli 2509 tapausta, joka on 58 % kaikista tapauksista. Vastaavasti vahvistettuja ammattitauteja oli alle 65-vuotiailla 1219 tapausta eli 75 % kaikista vahvistetuista tapauksista. Ammattitauteja tai ammattitautiepäilytapauksia oli eniten ikäryhmissä 55–59 vuotta ja yli 65 vuotta. Vahvistettuja ammattitauteja oli eniten ikäryhmissä yli 65 vuotta ja 60–64 vuotta vuoden 2013 tapaan.

Ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä oli miehillä eniten ikäryhmissä yli 65 vuotta ja 55–59 vuotta ja naisilla ikäryhmissä 50–54 vuotta, 45–49 vuotta ja 55–59 vuotta. Vahvistettuja ammattitauteja oli miehillä eniten ikäryhmissä yli 65 vuotta ja 60–64 vuotta ja naisilla ikäryhmissä 50–54 vuotta ja 55–59 vuotta. Miehillä ammattitaudit tai ammattitautiepäilyt painottuvat varttuneeseen ikään. Naisilla ammattitauteja tai niiden epäilyjä on tasaisemmin kaikissa ikäryhmissä 20–24 – 55–59 vuotta. (Kuva 2)

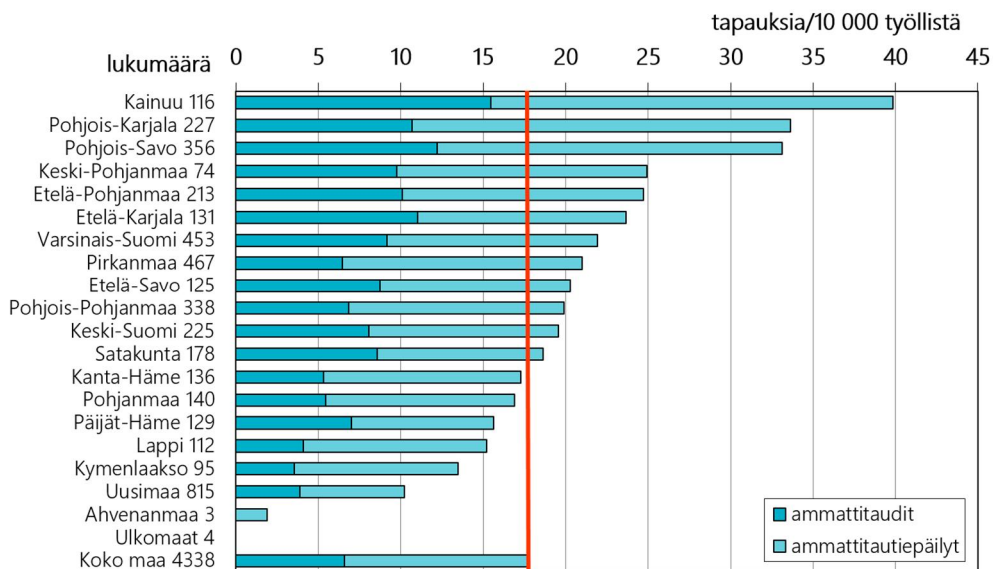
Ammattitautien tai ammattitautiepäilytapauksen lukumäärän ikä- ja sukupuolirakennetta selittää se, että meluvammat ja asbestisairaudet ovat miehillä yleisempiä ja niiden diagnoosi painottuu varttuneempaan ikään. Toisaalta ihotauteja ja allergisia hengityselinsairauksia esiintyy enemmän naisilla.

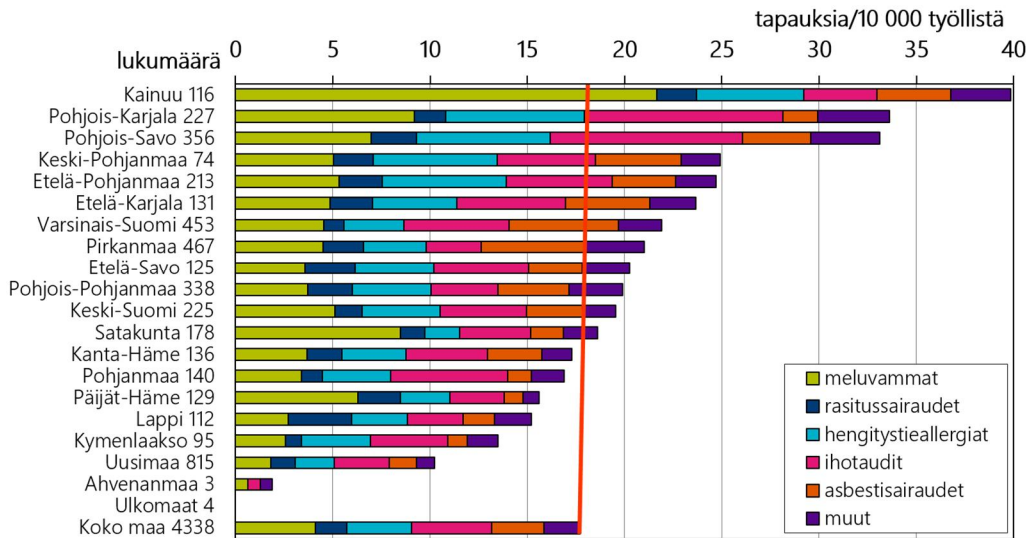
Kuva 2. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Maakunnittain tarkasteltuna ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä kirjattiin eniten Kainuussa (39,9 tapausta/10 000 työllistä), Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa. Vahvistettuja ammattitauteja oli eniten Kainuussa (15,5 tapausta/10 000 työllistä) ja Pohjois-Savossa työllisiin suhteutettuna. Maakuntien välisiä suhteellisia eroja selittävät osittain toimialarakenteen erot, mutta myös erot työllisten lukumäärässä. (Kuvat 3, 4 ja 5)

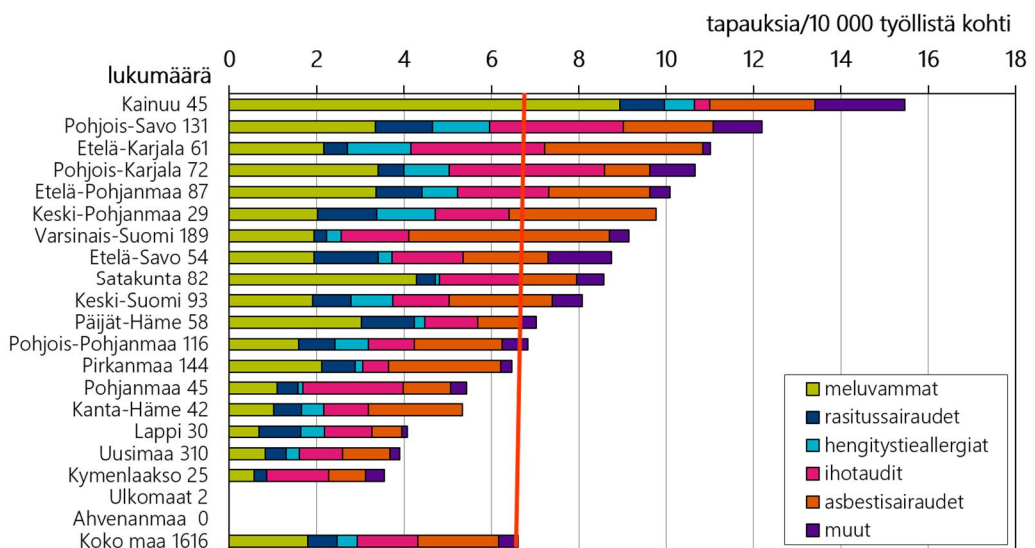
Ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä kirjattiin toimialaryhmistä eniten kulkuneuvojen valmistuksessa (69,2 tapausta/10 000 työllistä) sekä puutavaran ja puutuotteiden valmistuksessa vuoden 2013 tapaan. Vahvistettuja ammattitauteja todettiin eniten kulkuneuvojen valmistuksessa (37,3 tapausta/10 000 työllistä) sekä kaivostoiminnassa ja louhinnassa. Ammattiryhmätarkastelussa eniten ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä oli metalli-, valimo- ja konepajatyössä (75,8 tapausta/10 000 työllistä) sekä asennus- ja korjaustyössä, joissa todettiin myös eniten vahvistettuja ammattitauteja työllisiin suhteutettuna. (Kuvat 6 ja 7)

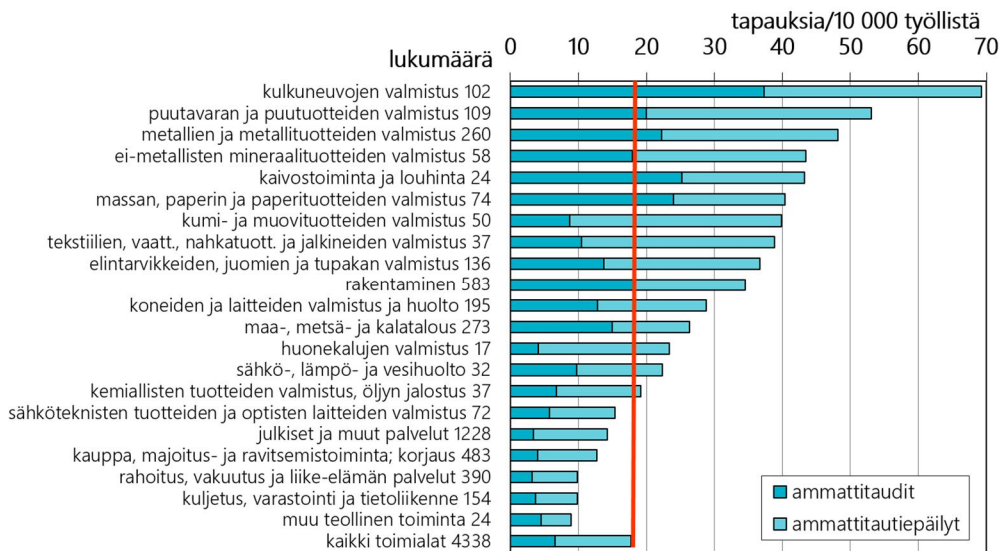
Kuva 3. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt maakunnan mukaan suhteutettuna työllisten määrään v. 2014.

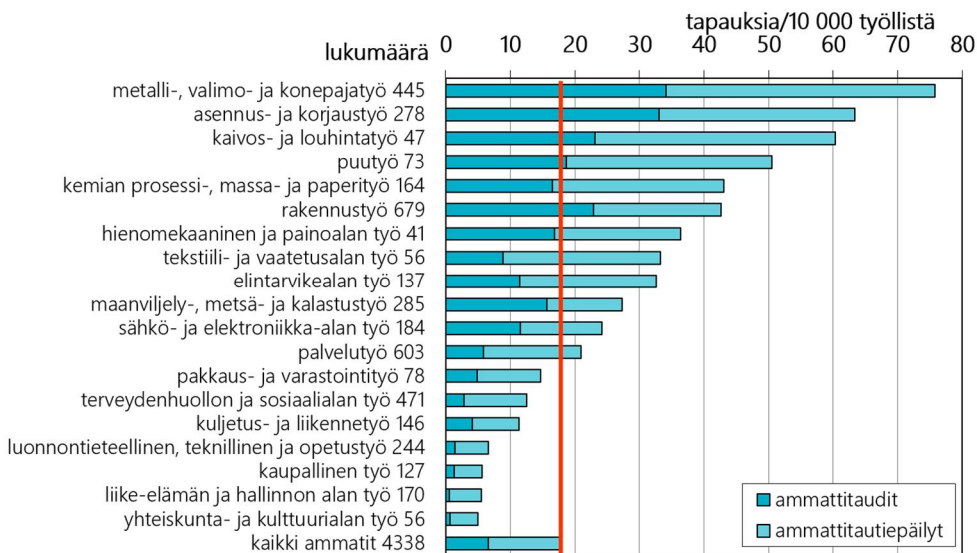
Kuva 4. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt tautiryhmän ja maakunnan mukaan suhteutettuna työllisten määrään v. 2014.

Kuva 5. Vahvistetut ammattitaudit tautiryhmän ja maakunnan mukaan suhteutettuna työllisten määrään v. 2014.

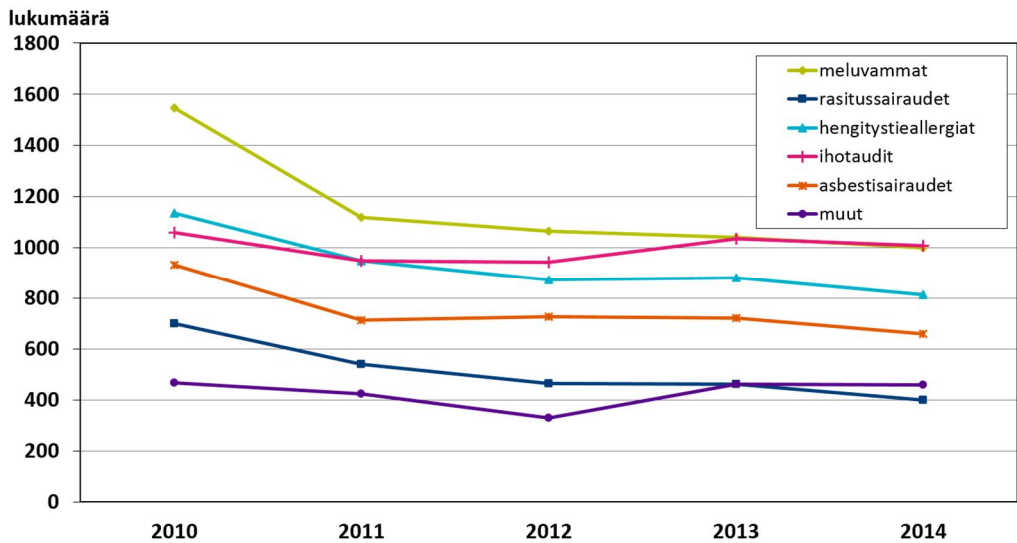

Kuva 6. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt toimialaryhmän mukaan v. 2014.

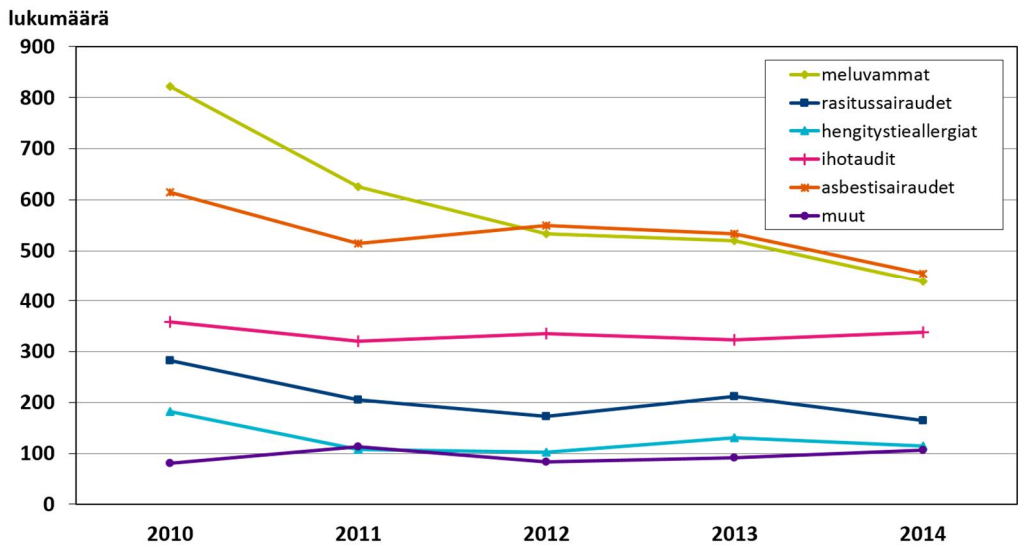

Kuva 7. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ammattiryhmän mukaan v. 2014.

Päätautiryhmittäin tarkasteltuna ihotaudit siirtyivät niukasti meluvammojen ohi yleisimmäksi ammattitautiksi tai ammattitautiepäilyksi. Ammattitauteina tai niiden epäilyinä kirjattiin ihotauteja 1008 tapausta ja meluvammoja 1001 tapausta. Vahvistettuja ammattitauteja kirjattiin päätautiryhmistä eniten asbestisairauksiin (454 tapausta) ja meluvammoihin (439 tapausta). Vahvistamisprosentti oli matalin hengityselinallergioissa (14 %) ja korkein asbestisairauksissa (69 %). (Kuvat 8 ja 9)

Kuva 8. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt päätautiryhmittäin v. 2010-2014.

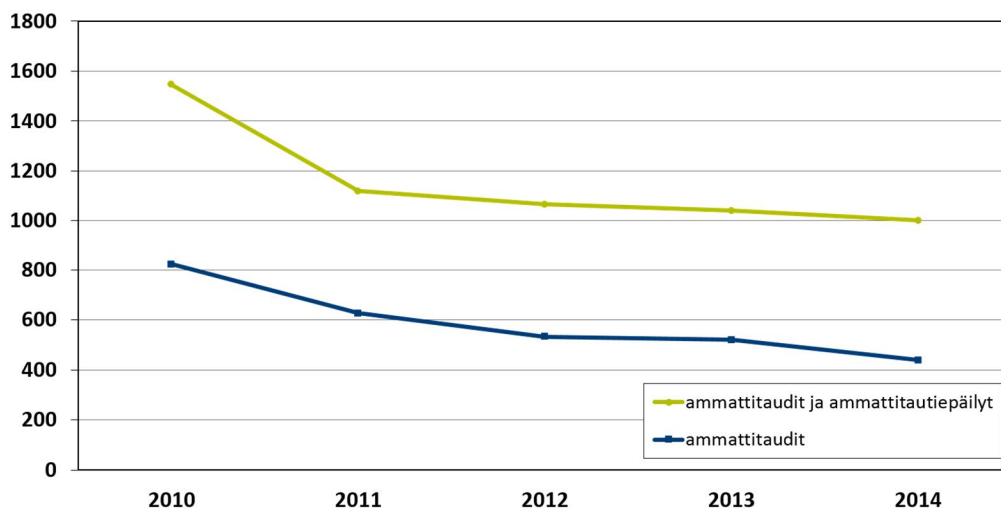
Kuva 9. Vahvistetut ammattitaudit päätautiryhmittäin v. 2010-2014.

1.2 Meluvammat

Tärkein työperäinen korvasairaus on krooninen meluvamma, joka on pitkäaikaisen melulle altistumisen aiheuttama sisäkorvavamma. Meluvamman kehittymiseen vaikuttavat äänen voimakkuus, taajuus, laatu ja meluannos. 2010-luvulla kirjatut meluvammat ovat pääasiallisesti seurausta 1990-luvun tai aikaisemmasta altistumisesta melulle. Melutasojen aleneminen työssä ja suojainten paraneminen ja niiden parantunut käyttö ovat syitä meluvammojen määrän vuosittaiseen hitaaseen vähenemiseen.

Vuonna 2014 ilmoitettiin 1001 meluvammaa ja niiden epäilyä, mikä on 23 % kaikista kirjatusta ammattitaukeista tai ammattitautiepäilytapauksista. Vahvistettuja meluvammoja oli 439 tapausta. Ammattitaudiksi vahvistettujen meluvammojen osuus oli 44 %. Keskiarvoa suurempi prosentti ammattitaudiksi vahvistuneista tapauksista selittyy työperäisen altistumisen tunnistamisen ja meluvammadiagnostiikan selkeydellä. (Kuva 10)

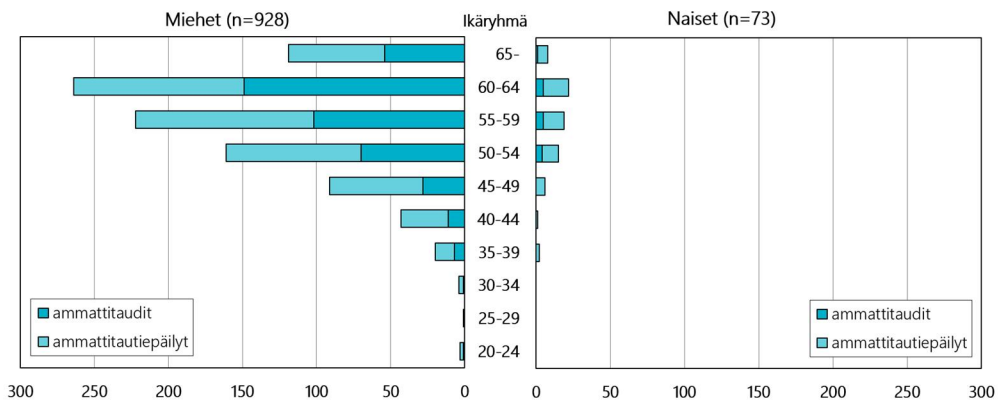
lukumäärä

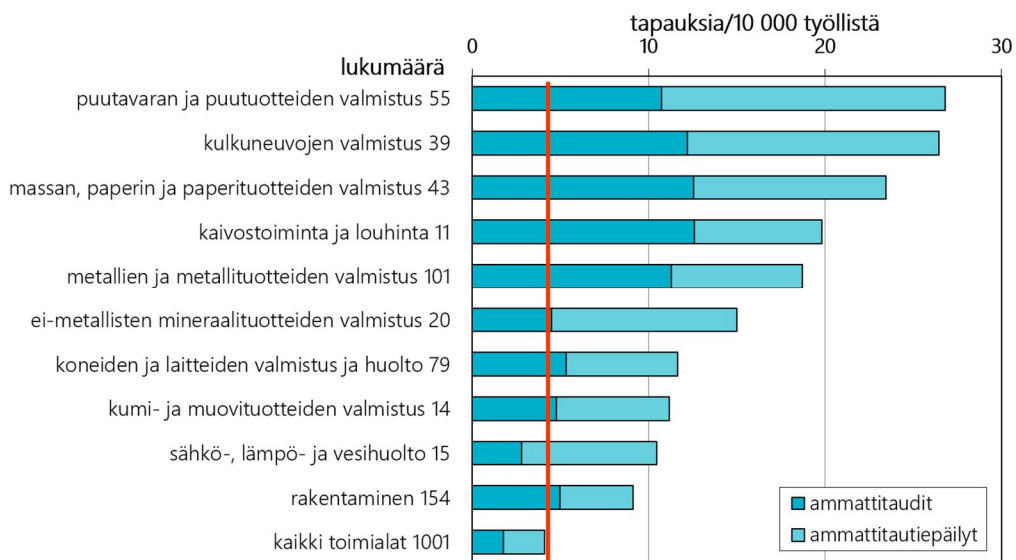
Kuva 10. Meluvammat v. 2010-2014.

Meluvammoja todettiin eniten ikäryhmissä 60–64 ja 55–59. Valtaosa meluvammoista todettiin miehillä, mikä johtuu miesvaltaisesta työvoimaosuudesta meluisimmissa ammateissa. (Kuva 11)

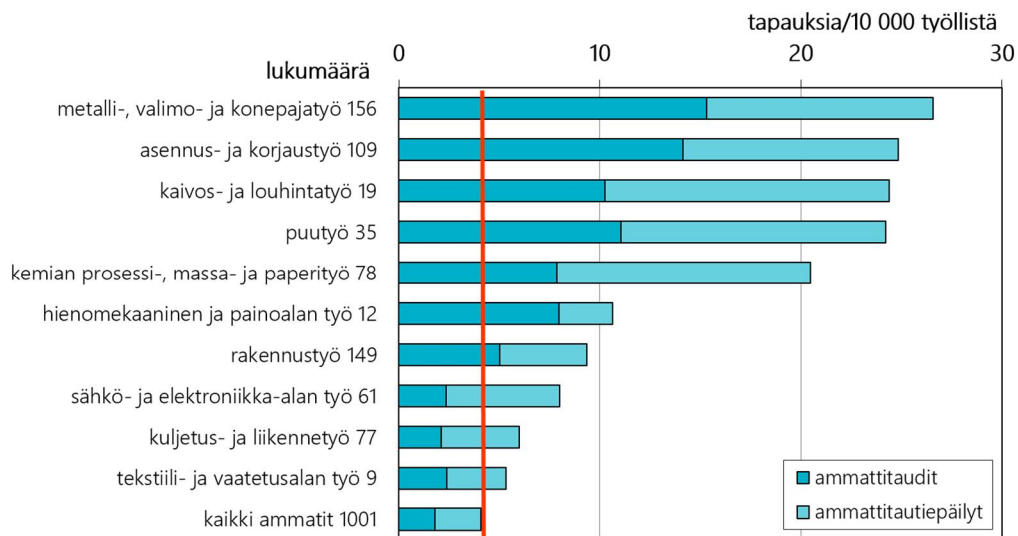
Toimialaryhmistä eniten vahvistettuja meluvammoja työllisten määrään suhteutettuna todettiin kaivostoiminnassa ja louhinnassa sekä massan paperin ja paperituotteiden valmistuksessa, molemmissa 13/10 000. Ammattiryhmistä eniten vahvistettuja meluvammoja työllisten määrään suhteutettuna todettiin metalli-, valimo- ja konepajatyössä 15/10 000 ja seuraavaksi eniten asennus- ja korjaustyössä 14/10 000. (Kuvat 12 ja 13)

Kuva 11. Meluvammat iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Kuva 12. Meluvammat toimialaryhmän mukaan v. 2014.

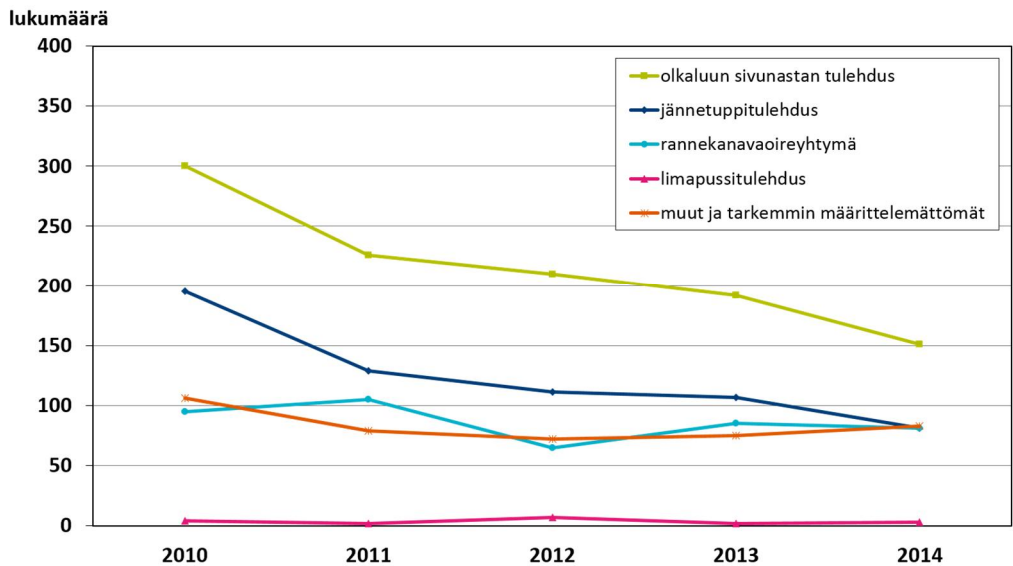
Kuva 13. Meluvammat ammattiryhmän mukaan v. 2014.

1.3 Rasitussairaudet

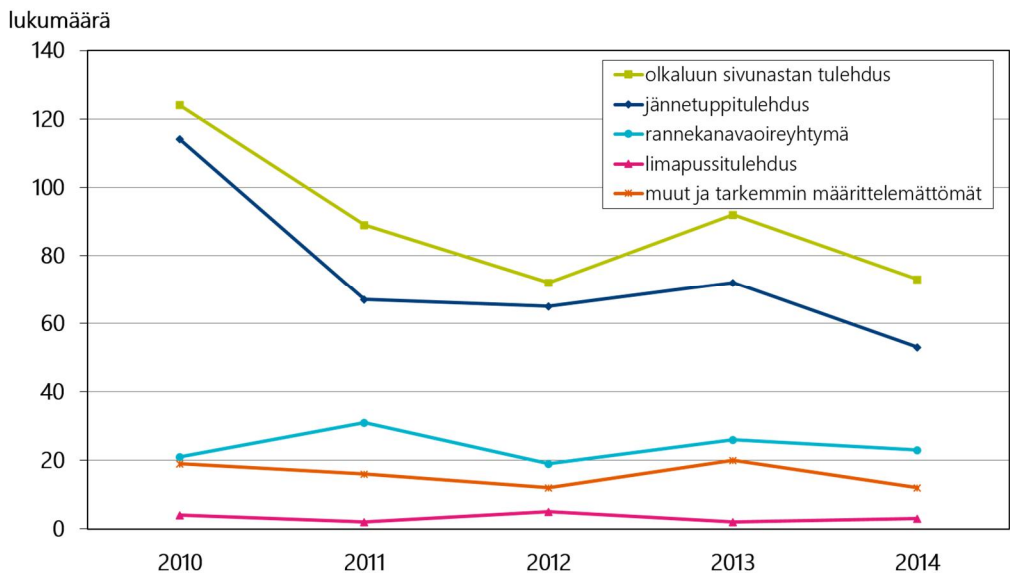
Ammattitautilainsäädännön mukaan ammattitautina korvattavia rasitussairauksia ovat toistotyöhön liittyen olkaluun sivunastan tulehdus, jännetuppitulehdus ja rannekanavaoireyhtymä. Polvilumpion limapussintulehdus korvataan jatkuvan puristuksen aiheuttamana.

Rasitussairauksia tai niiden epäilyjä kirjattiin 399 tapausta. Rasitussairauksien tai niiden epäilyjen osuus kaikista ammattitaudeista tai ammattitautiepäilyistä oli 9 %. Työllisiin suhteutettuna rasitussairauksia tai niiden epäilyjä oli 1,6 tapausta/10 000. Vahvistettuja rasitussairauksia todettiin 164 tapausta, joka on vähemmän kuin edellisellä vuonna (v. 2013 212). Vahvistamisprosentti rasitussairauksien ryhmässä oli 41 %. Rasitussairauksien ryhmän ammattitauteihin tai ammattitautiepäilyihin kirjattiin 151 olkaluun sivunastan tulehdusta (lateraalinen tai mediaalinen epikondyliitti), 81 jännetuppitulehdusta, 81 rannekanavaoireyhtymää ja 3 polvilumpion limapussintulehdusta. (Kuva 14)

Ammattitaudiksi vahvistettiin 73 olkaluun sivunastan tulehdusta ja 53 jännetuppitulehdusta, joiden määrät ovat laskeneet edellisestä vuodesta (v. 2013 92 ja 72). Vahvistettuja rannekanavaoireyhtymiä oli 23 tapausta, joiden määrä pysyi suurin piirtein ennallaan. Vahvistamisprosentti oli olkaluun sivunastan tulehduksessa 48 %, jännetuppitulehduksessa 65 % ja rannekanavaoireyhtymässä 28 %. Kaikki polvilumpion limapussintulehdukset vahvistettiin ammattitaudiksi. (Kuva 15)

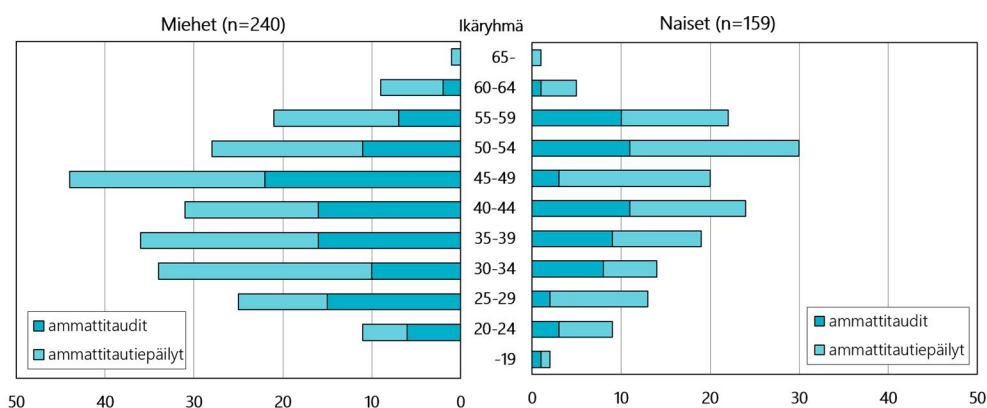
Kuva 14. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt: Rasitussairaudet diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

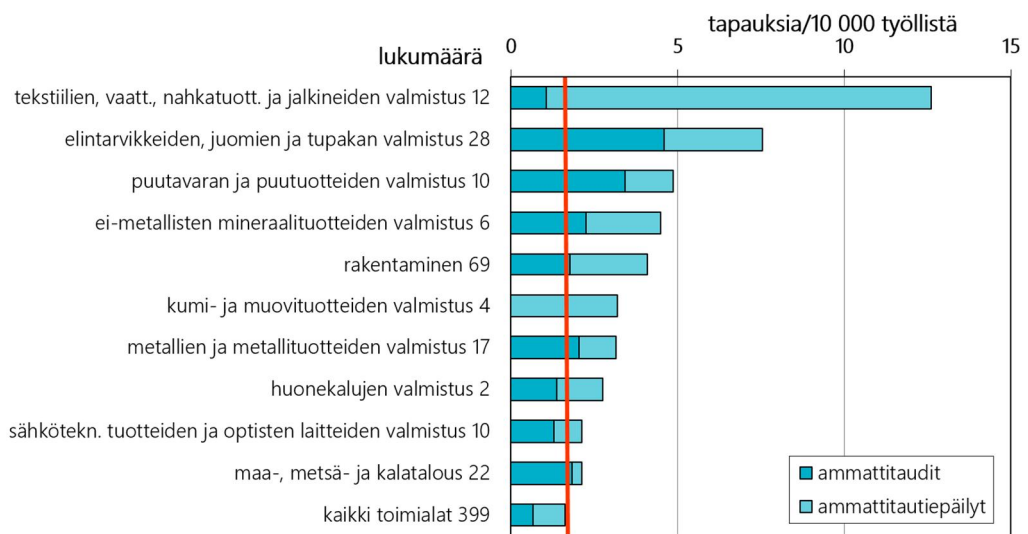
Kuva 15. Vahvistetut ammattitaudit: Rasitussairaudet diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

Rasitussairauksia ja niiden epäilyjä oli enemmän miehillä (60 %). Tapauksia oli eniten miehillä ikäryhmässä 45–49 vuotta ja naisilla ikäryhmissä 50–54 vuotta sekä 40–44 vuotta. (Kuva 16)

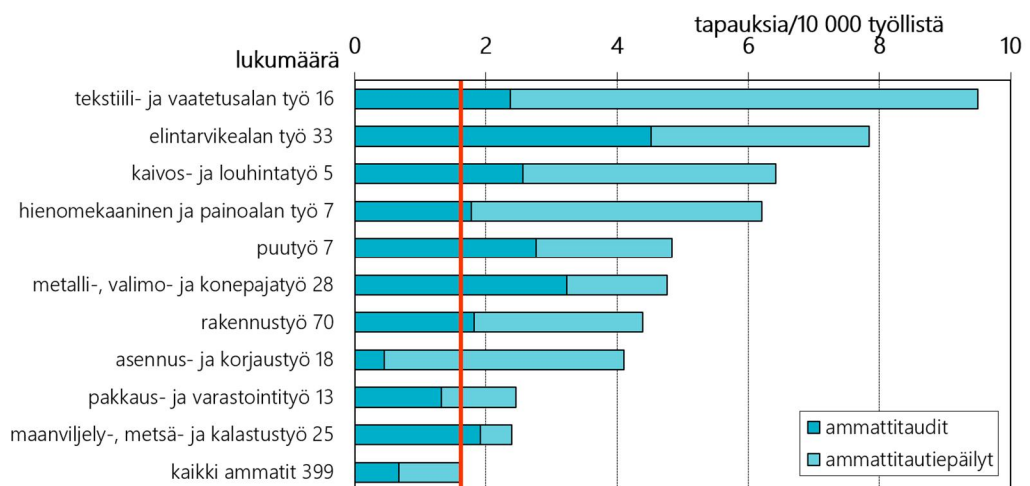
Toimialaryhmittäisessä tarkastelussa rasitussairauksia ja niiden epäilyjä oli eniten tekstiilien, vaatteiden, nahkatuotteiden ja jalkineiden valmistuksessa (13/10 000 työllistä) sekä elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa (8/10 000 työllistä), jossa oli myös eniten vahvistettuja rasitussairautapauksia (5/10 000 työllistä). Rasitussairauksia ja niiden epäilyjä oli eniten ammattiryhmistä tekstiili- ja vaatesalatyössä (10/10 000 työllistä) sekä elintarvikealan työssä (8/10 000 työllistä). Vahvistettuja tapauksia oli eniten elintarvikealan työssä (5/10 000 työllistä). (Kuvat 17 ja 18)

Kuva 16. Rasitussairaudet iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Kuva 17. Rasisussairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2014.

Kuva 18. Rasisussairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2014.

1.4 Hengitystieallergiat

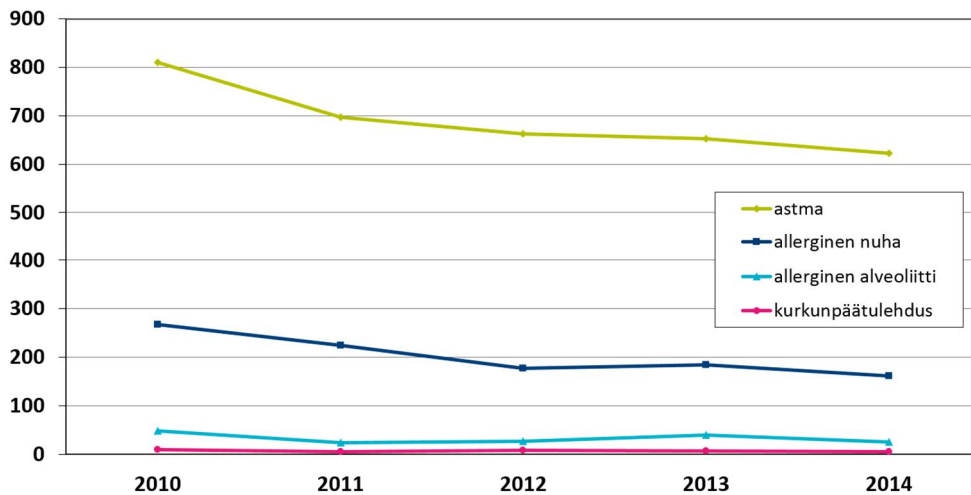
Työperäisiin allergisiin hengityselinsairauksiin kuuluvat ammattiastma, ammattinuha ja ammattikurkunpääntulehdus sekä työperäinen allerginen keuhkorakkulatulehdus eli allerginen alveoliitti.

Vuonna 2014 kirjattiin 813 hengitystieallergiaa ja epäilyä (882 v. 2013), joka oli 19 % kaikista ammattitaudeista tai ammattitautiepäilytapauksista. Vuonna 2014 kirjattiin 622 ammattiastmaa ja ammattiastmaepäilyä (652 v. 2013), 161 ammattinuhaa ja ammattinuhaepäilyä (184 v. 2013), 25 allergista alveoliittia ja allergisen alveoliitin epäilyä (40 v. 2013) sekä 5 allergista kurkunpääntulehduksista ja allergisen kurkunpääntulehduksen epäilyä (6 v. 2013). Vahvistettujen astmojen lukumäärä oli 75, mutta aiheuttajien perustella muutamia ärsytyksen aiheuttamia astmoja kuului tähän ryhmään. Vahvistettujen allergisten nuhien määrä oli 23 ja allergisten alveoliittien määrä 17. Allergisia kurkunpään tulehduksia ei vahvistettu lainkaan. (Kuvat 19 ja 20)

Vakuutuslaitosten vahvistamia ammattitaupeja oli kaikista hengitystieallergioista 115 eli 14 %. Allergisista alveoliiteista vahvistettiin 68 %, allergisista nuhista 13 % ja astmoista 12 %. Yhtään ilmoitetuista viidestä allergisesta kurkunpääntulehduksesta ei vahvistettu. Vähäinen vahvistettujen ammattiastmojen ja nuhien osuus ilmoitetuista tapauksista osoittaa työperäisten hengitystieoireiden yleisyyttä ja aiheuttajien tunnistamisen vaikeutta.

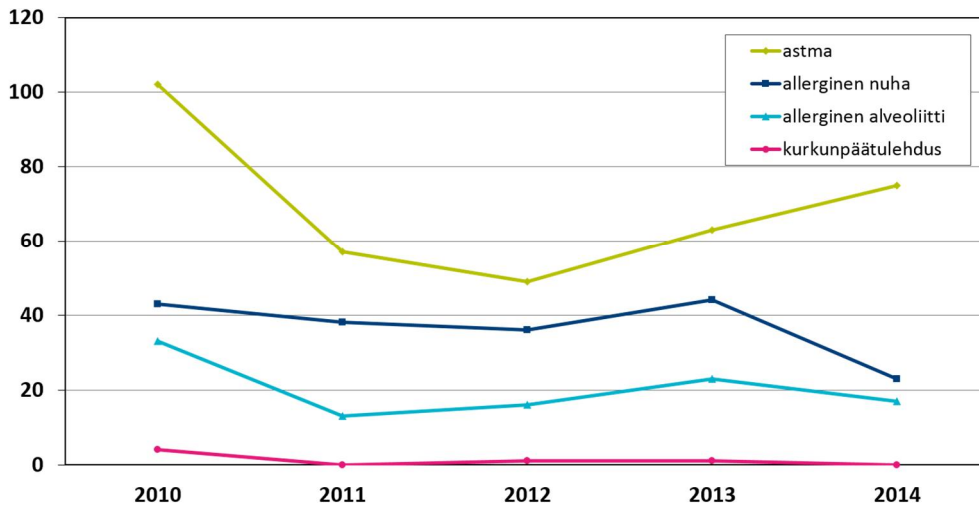
Ammattiastman yleisimmät aiheuttajat olivat homesienet, jauhot, viljat, rehut, eläinten epiteeli tai eritteet, varastopölypunkit ja eri kemialliset tekijät. Ammattinuhia aiheuttivat eniten jauhot, viljat ja muut kasviallergeenit, eläinten epiteeli, varastopölypunkit ja eri kemialliset tekijät. (Taulukko 7)

lukumäärä

Kuva 19. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt: Hengitystieallergiat diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

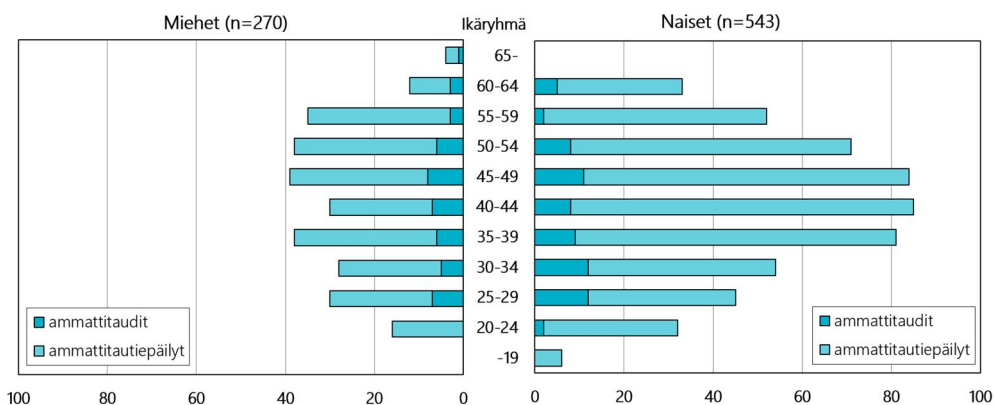
lukumäärä

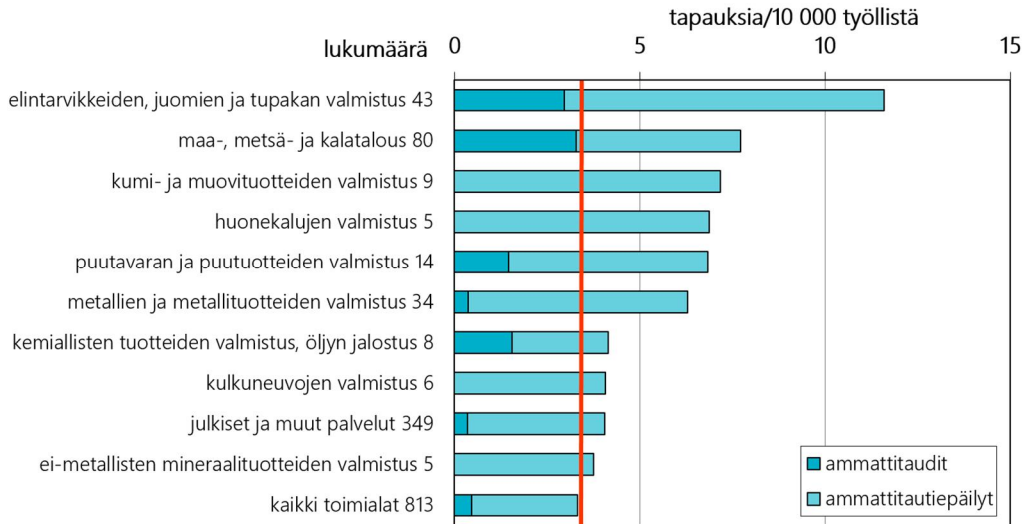
Kuva 20. Vahvistetut ammattitaudit: Hengitystieallergiat diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

Hengitystieallergioita esiintyi eniten ikäryhmissä 40–44 ja 45–49. Naisilla kirjattiin 543 ja miehillä 270 tutkittua hengitystieallergiaa. (Kuva 21)

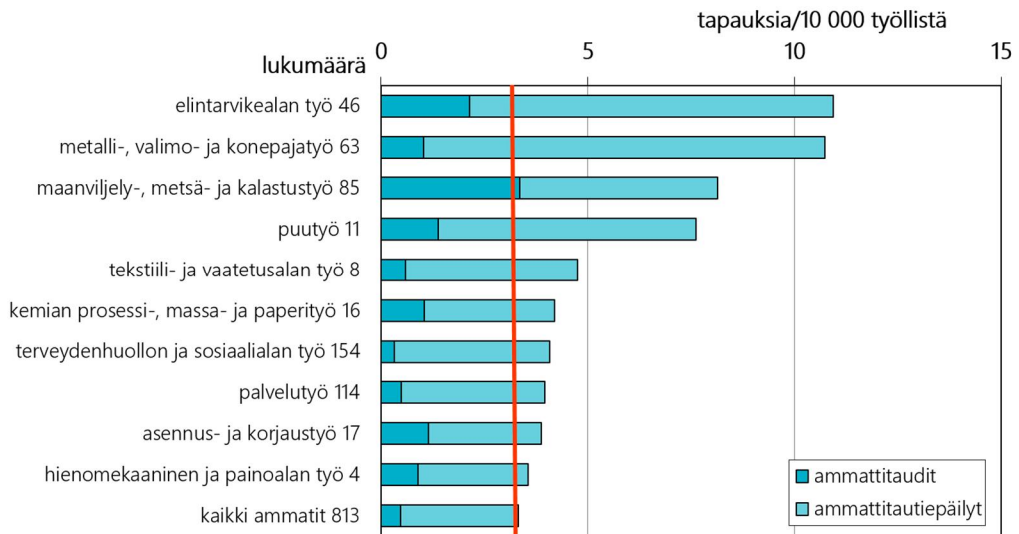
Eniten tutkittuja allergisia hengityselinsairauksia oli työllisten määrään suhteutettuna toimialaryhmissä elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus 12/10 000 ja maa- ja metsätalous, kalastus 8/10 000. Lukumääräisesti suurin osa (349 tapausta) hengitystieallergioista oli toimialaryhmässä julkiset ja muut palvelut. Tähän isoon ryhmään kuuluu yli 800 000 palkansaajaa, jotka toimivat mm. kouluissa, sairaaloissa tai ovat kuntien maatalouslomittajia. Ammattiryhmittäin korkeimmat ilmaantuvuusluvut olivat ammattiryhmissä maanviljely-, metsä- ja kalastustyö (8/10 000), elintarvikealan työ (11/10 000) ja metalli-, valimo-, ja konepajatyö (11/10 000). (Kuvat 22 ja 23)

Kuva 21. Hengitystieallergiat iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Kuva 22. Hengitystieallergiat toimialaryhmän mukaan v. 2014.

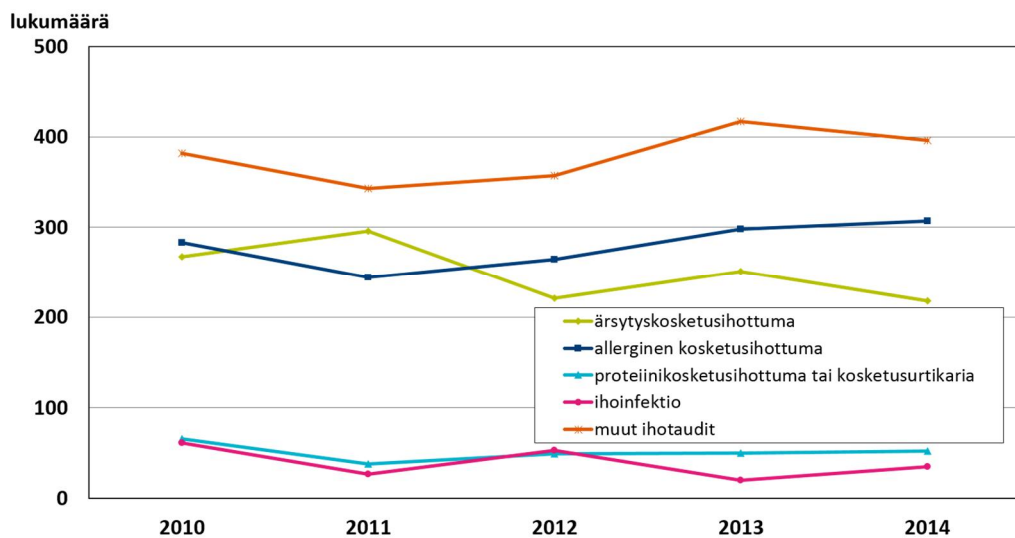
Kuva 23. Hengitystieallergiat ammattiryhmän mukaan v. 2014.

1.5 Ihotaudit

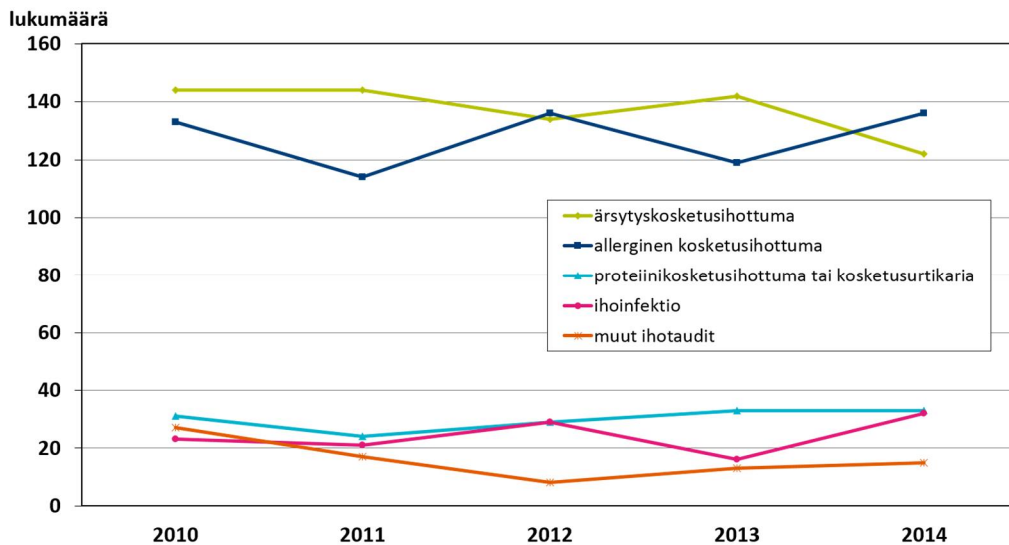
Vuonna 2014 kaikista ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä ihotauteja oli 23 % eli yhteensä 1008 tapausta, keskimäärin 4,1 tapausta 10 000 työllistä kohden. Tapausmäärissä ei viime vuosina ole tapahtunut suurta muutosta: vuoden 2014 luku on hiukan pienempi kuin vuonna 2013, mutta hiukan suurempi kuin vuosina 2011 ja 2012. (Kuva 24)

Vakuutuslaitosten ammattitaudeiksi vahvistamia ihotauteja oli 338 tapausta (34 %). Vahvistetuista ihotaudeista 136 (40 %) oli allergisia kosketusihottumia, 122 (36 %) ärsytysihottumia, 33 (10 %) kosketusurtikarioita tai proteiinikosketusihottumia ja 32 (9 %) ihoinfektioita. Muita ihotauteja oli 15 (4 %). Allerginen kosketusihottuma ja ärsytysihottuma ovat aina olleet kaksi tärkeintä diagnoosiryhmää, joiden keskinäinen järjestys on vaihdellut eri vuosina. (Kuva 25)

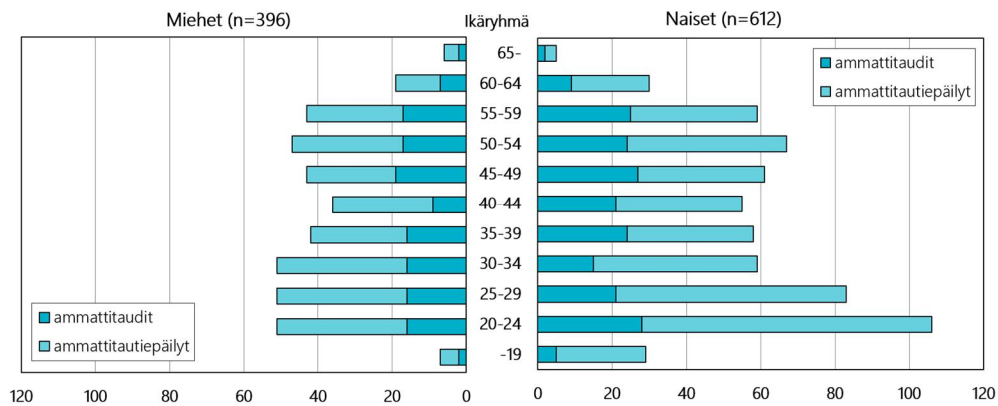
Naisten osuus kaikista ihotautitapauksista oli 61 %. Ihotaudit ilmaantuvat varhaisemmalla iällä kuin ammattitaudit keskimäärin. (Kuva 26)

Kuva 24. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt: Ihotaudit diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

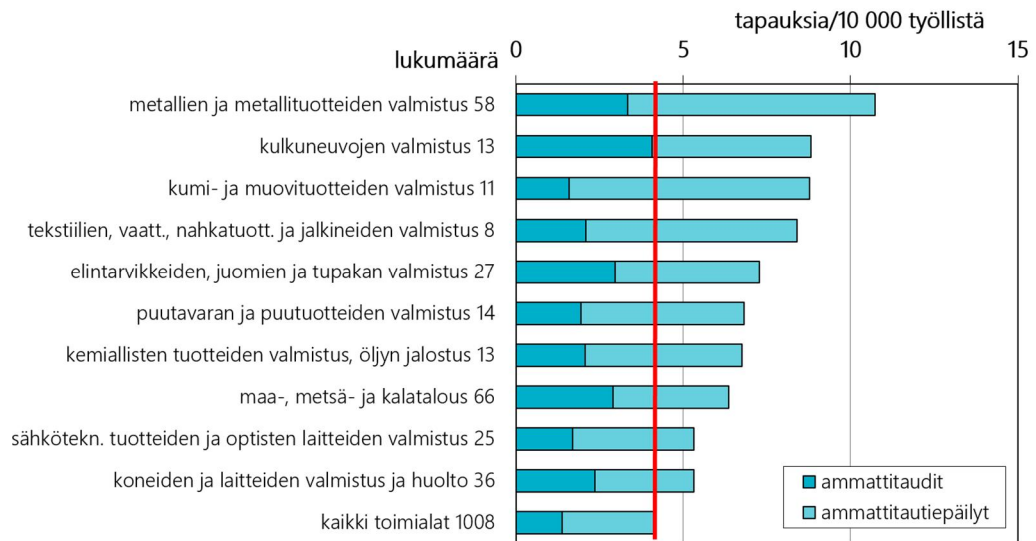
Kuva 25. Vahvistetut ammattitaudit: Ihotaudit diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

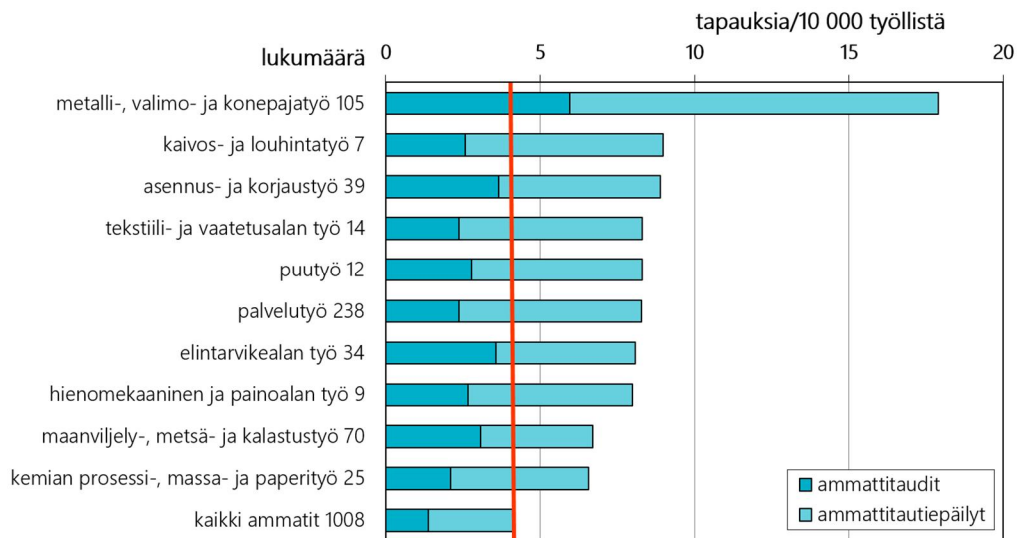
Kuva 26. Ihotaudit iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Lukumääräisesti eniten ammatti-ihotauteja ja niiden epäilyjä oli palvelutyössä, terveydenhuollon ja sosiaalialan työssä sekä rakennustyössä. Toimialaryhmittäin työvoiman määrän suhteutettuna eniten vahvistettuja ammatti-ihotauteja oli kulkuneuvojen valmistuksessa. Myös metallien ja metallituotteiden valmistuksessa oli runsaasti vahvistettuja tapauksia. (Kuva 27)

Ammattiryhmistä työvoiman määrän suhteutettuna eniten vahvistettuja ammatti-ihotautitapauksia oli metalli-, valimo- ja konepajatyössä, asennus- ja korjaustyössä sekä elintarvikealan työssä (Kuva 28). Yksittäisistä ammateista vahvistettuja ammatti-ihotauteja oli lukumääräisesti eniten lähihoitajilla (37), maanviljelijöillä (25), siivoojilla (20), sairaanhoitajilla (18), kokeilla ja muilla keittiötyöntekijöillä (16), kampaajilla (15), koneistajilla (14), ja moottoriajoneuvoasentajilla (14) (Taulukko 3).

Kuva 27. Ihotaudit toimialaryhmän mukaan v. 2014.

Kuva 28. Ihotaudit ammattiryhmän mukaan v. 2014.

Ammattitaudeiksi vahvistettujen allergisten kosketushottumien (Taulukko 8) suurin aiheuttajaryhmä oli epoksikemikaalit (yhteensä 27 tapausta: bisfenoli A-epoksihartsit 21 tapausta, epoksihartsit ja -muovit 3 tapausta, ja epoksikovettimet ksylyleenidiamiini 2 tapausta ja 2,4,6-tris-dimetyyliaminometyylifenoli 1 tapaus). Epoksiyhdisteet ovat muovikemikaaleja, joita käytetään rakennusalalla ja monilla teollisuuden aloilla. Epoksiin liittyvien allergisten ihottumien määrä jatkaa nousuaan: määrä on kohonnut selvästi vuoteen 2013 nähden, jolloin oli yhteensä 21 tapausta.

Isotiatsolinonit ovat myös edelleen kasvava allergisen kosketushottuman aiheuttajaryhmä (vuonna 2014 oli 21 vahvistettua tapausta: metyyli-isotiatsolinoni 12 tapausta, kloorimetyyli-isotiatsolinonin ja metyyli-isotiatsolinonin seos 6 tapausta, kloorimetyyli-isotiatsolinoni 1 tapaus, bentsisotiatsolinoni 1 tapaus ja oktyyli-isotiatsolinoni 1 tapaus; vuonna 2013 tapausmäärä oli vain 17). Isotiatsolinonit ovat säilöntäaineita, joita käytetään mm. maa- ja kosmetiikassa, kosmeettisissa tuotteissa ja metallintyöstönesteissä. Metyyli-isotiatsolinonin käyttö itsenäisenä säilöntäaineena yleistyi vuosituhannen vaihteen jälkeen, ja sen ajatellaan olevan pääsyy maailmanlaajuiseen isotiatsolinonikosketusallergiaepidemiaan.

Formaldehydi-allergioita oli edellisen vuoden tapaan 3 vahvistettua tapausta. Säilöntä- ja antimikrobisten aineiden aiheuttamia vahvistettuja tapauksia oli yhteensä 26. Muovikemikaaleista epoksikemikaalien lisäksi tärkeä työperäisen kosketusallergian aiheuttajaryhmä

on akryyliyhdisteet (sisältää akrylaatit, metakrylaatit ja syanoakrylaatit, yhteensä 8 vahvistettua tapausta). Polyuretaanimuovien kovetteina käytetyt isosyanaatit aiheuttivat 2 työperäistä allergista kosketushottumaa, polyvinyylikloridin aiheuttamia tapauksia oli 3, ja fenoliformaldehydihartsien aiheuttamia 4. Muoveihin ja liimoihin liittyviä viivästyneitä kosketusallergioita oli yhteensä 47 (2013 37 tapausta).

Metallien aiheuttamia vahvistettuja allergisia kosketushottumia oli yhteensä 17 (kromi 7, nikkeli 6 ja koboltti 3 ja sinkki 1).

Kumikemikaalit olivat vielä 1990-luvulla tärkein työperäisen kosketusallergian aiheuttajaryhmä, mutta viime vuosina sen suhteellinen merkitys on vähentynyt: v. 2014 oli yhteensä 13 vahvistettua tapausta, joista tärkeimmän ryhmän muodostavat tiuraamit (6 tapausta).

Vahvistettuja hiusväriaineallergioita oli 3, hiusten vaalennuksessa käytettyjen persulfaattien aiheuttamia kosketusallergioita oli 3 ja permanenttiaineiden aiheuttamia allergioita 1.

Vahvistetuissa ärsytyskosketushottumissa aiheuttajaksi oli tavallisimmin ilmoitettu märkätyö (56 tapausta), pesu- ja desinfioimisaineet (12 tapausta), leikkuunesteet, öljyt ja voiteluaineet (12 tapausta) ja likainen työ (11 tapausta).

Ammattitaudeiksi vahvistettujen kosketusurtikarioiden ja proteiinikosketushottumien tavallisin aiheuttaja on edelleen maatalouden altiste lehmän epiteeli (15 tapausta), jauhojen aiheuttamia tapauksia oli vuonna 2014 vain 4 ja luonnonkumin aiheuttamia tapauksia 3. (Taulukko 9)

Ihon työperäisistä infektioitaudeista tärkein on hoitolaitoksissa esiintyvä syyhy (28 tapausta) (ks. myös 1.7 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt).

1.6 Asbestisairaudet ja syövät

Asbestipölyn on todettu aiheuttavan sairauksia keuhkopussiin, keuhkokudokseen ja vatsakalvoon. Asbestipöly voi aiheuttaa myös erilaisia syöpiä, kuten hengityselinten syöpää, mesotelioomaa (keuhkopussin syöpä) sekä kurkunpään syöpää. Keuhkopussin kiinnikkeet (pleuraplakit) ovat tavallisin asbestin aiheuttama ammattitauti, joiden kehittymiseen riittää vähäinen asbestialtistuminen. Sen sijaan asbestoosin ja hengityselinten syövän kehittymiseen vaaditaan pitkäaikainen ja voimakas altistuminen asbestille. Asbestille altistumisen ja sairauden kehittymisen välillä on yleensä 20–40 vuoden viive.

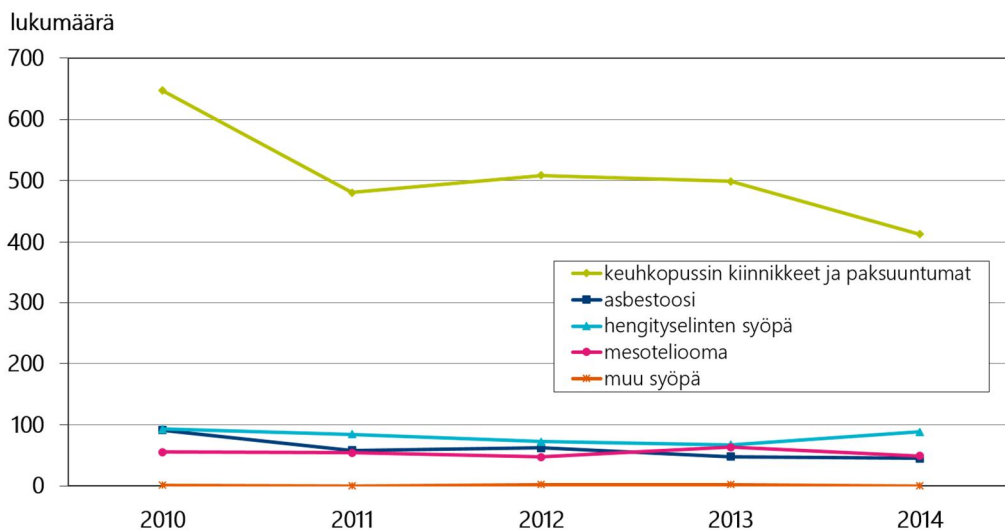
Vuonna 2014 kirjattiin asbestin aiheuttamia ammattitauteja tai ammattitautiepäilyjä yhteensä 659 tapausta, joka oli 9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vahvistettuja asbestin aiheuttamia ammattitauteja oli 454 tapausta, joka puolestaan oli 15 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Asbestisairauksien osalta vahvistamisprosentti oli 69 %, joka on 5 % alhaisempi kuin vuonna 2013.

Keuhkopussin kiinnikkeitä (pleuraplakkeja) kirjattiin ammattitautein tai ammattitautiepäilyinä 413 tapausta. Vahvistettuja pleuraplakkitapauksia oli 338 tapausta, joka on 19 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vahvistamisprosentti oli 82 %.

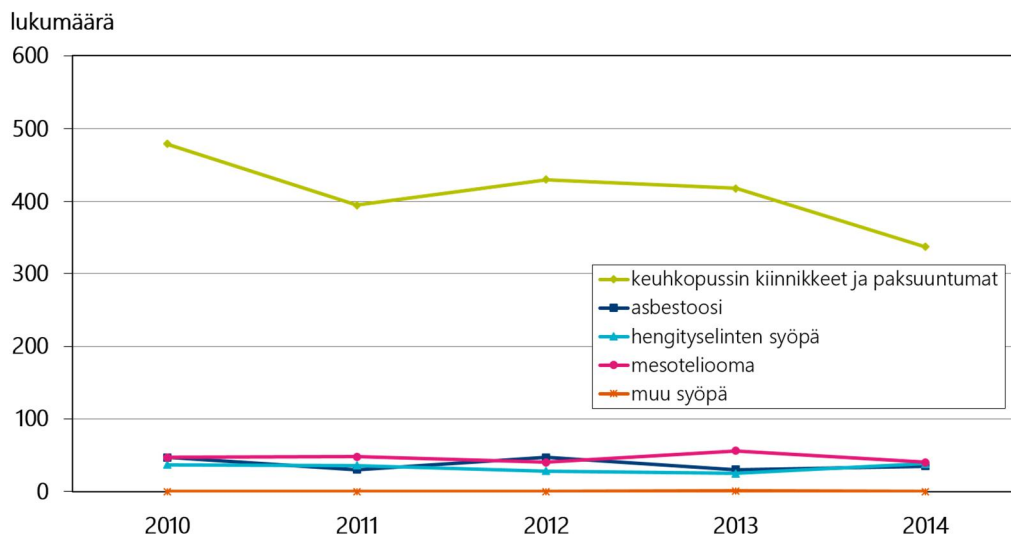
Asbestooseja ja niiden epäilyjä kirjattiin yhteensä 45 tapausta. Vahvistettuja asbestooseja oli 35 tapausta, joka on enemmän kuin vuonna 2013 (30 tapausta). Asbestoosin osalta vahvistamisprosentti oli 78 %, joka on selvästi noussut edellisestä vuodesta (v. 2013 63 %). Vakiintuneet käytännöt asbestoosin diagnostiikassa selittävät todennäköisesti vahvistamisprosentin nousua.

Asbestin aiheuttamaksi epäiltyjä syöpiä kirjattiin 137 tapausta, joka on hiukan enemmän kuin edellisenä vuonna (132 tapausta). Näistä hengityselinten syöpiä ja niiden epäilyjä oli 88 tapausta, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2013 (67 tapausta). Mesotelioomia tai niiden epäilyjä (keuhkopussin syöpä) oli 49 tapausta, joka puolestaan on selvästi vähemmän edelliseen vuoteen (63 tapausta) verrattuna.

Vahvistettuja hengityselinten syöpiä todettiin 38 tapausta, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2013. Mesotelioomia todettiin 40 tapausta, joka puolestaan on selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hengityselinsyöpien osalta vahvistamisprosentti oli 43 % ja mesotelioomien osalta 82 %. Seuraavan tilastointivuoden myötä selviää, onko syöpien osalta kyse todellisesta trendistä vai selittykö tapausten määrä normaalivaihtelulla. (Kuvat 29 ja 30)

Kuva 29. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt: Asbestisairaudet diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

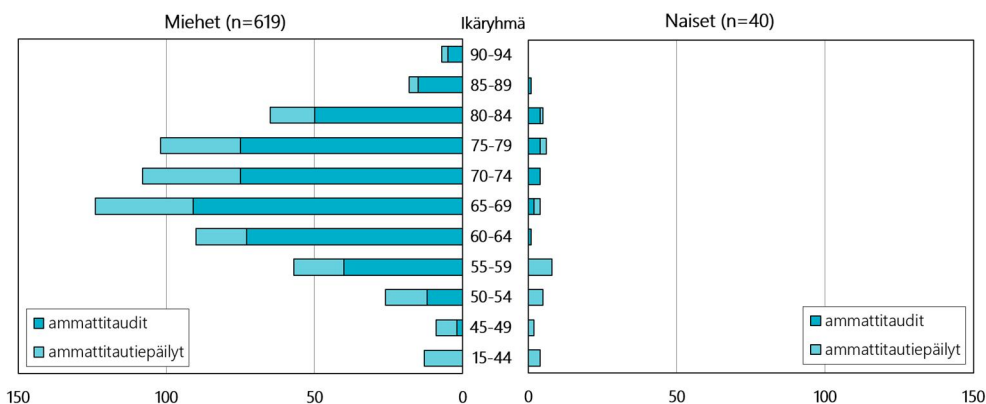
Kuva 30. Vahvistetut ammattitaudit: Asbestisairaudet diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

Miehillä todettiin 94 % asbestin aiheuttamista ammattitaukeista tai niiden epäilyistä. Yli 65-vuotiailla asbestin aiheuttamia ammattitaukeja tai ammattitautiepäilyjä oli 68 % tapauksista. Miehillä asbestin aiheuttamia ammattitaukeja tai niiden epäilyjä oli eniten ikäryhmissä 65–59 ja 70–74 vuotta. Asbestin aiheuttamia sairauksia todetaan myös yli 90-vuotiailla. (Kuva 31)

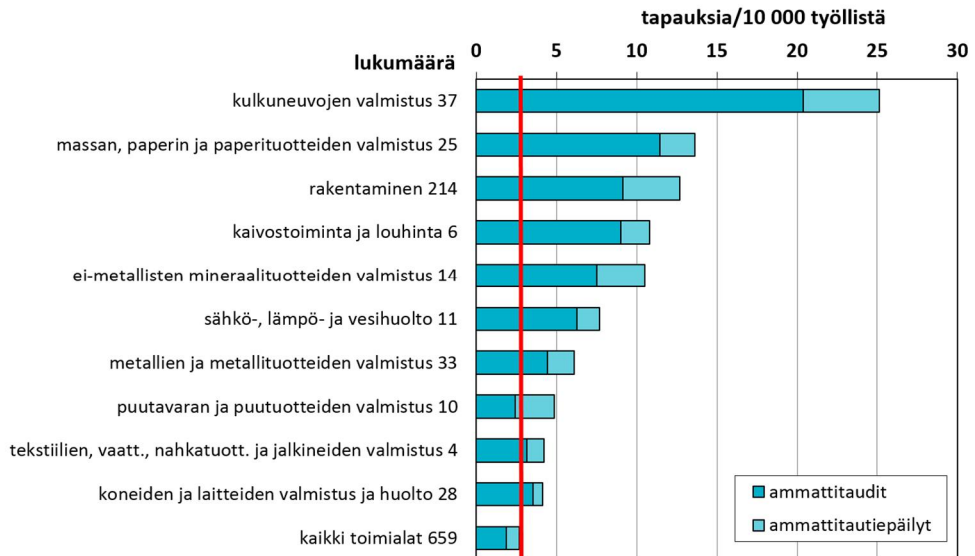
Asbestin aiheuttamia ammattitaukeja tai niiden epäilyjä oli toimialaryhmittäisessä tarkastelussa eniten kulkuneuvojen valmistuksessa (25/10 000 työllistä), massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa sekä rakentamisessa. Samoissa toimialaryhmissä todettiin myös eniten vahvistettuja ammattitaukeja suhteessa työllisten lukumäärään edellisen vuoden tapaan. Asbestin aiheuttamia ammattitaukeja ja ammattitautiepäilyjä oli lukumääräisesti eniten rakentamisen alalla (214 tapausta, 32 % tapauksista). (Kuva 32)

Rakennustyössä (18/10 000), asennus- ja korjaustyössä (17/10 000) sekä metalli-, valimo- ja konepajatyössä (10/10 000) todettiin ammattiryhmistä eniten asbestin aiheuttamia ammattitaukeja ja ammattitautiepäilyjä suhteutettuna työllisiin. Samoissa ammattiryhmissä todettiin myös eniten vahvistettuja ammattitaukeja työllisiin suhteutettuna. (Kuva 33)

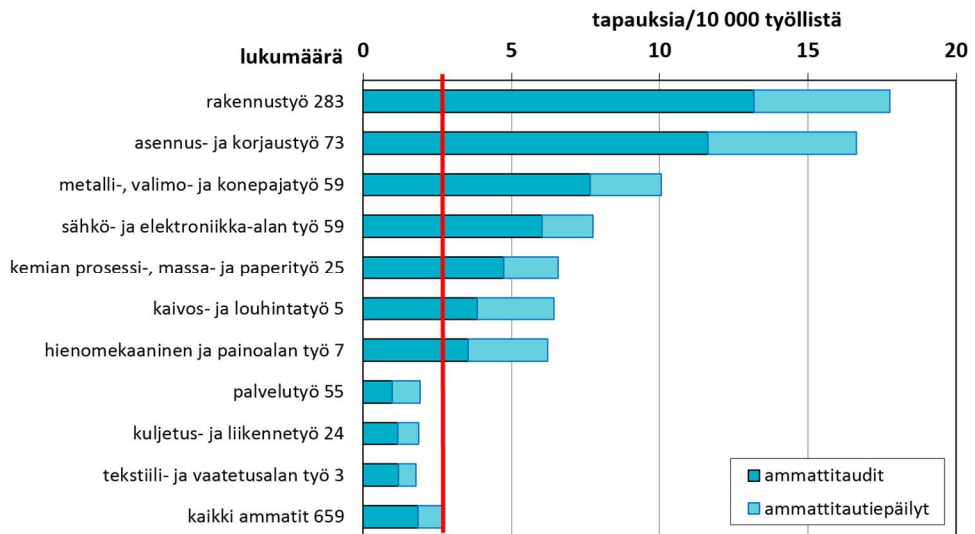
Muita kuin asbestin aiheuttamia ammattisyöpäepäilyjä kirjattiin 10 tapausta. Näistä 4 tapausta oli keuhkosyöpiä, joiden aiheuttajiksi epäiltiin mm. atsiridiinia ja ionisoivaa säteilyä. Muita kuin hengityselinsyöpäepäilyjä oli 6 tapausta, joiden aiheuttajiksi epäiltiin mm. isosyanaatteja ja synteettisiä hartseja. Yhtäkään näistä tapauksista ei vahvistettu ammattitaudiksi.

Kuva 31. Asbestisairaudet iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Kuva 32. Asbestisairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2014.

Kuva 33. Asbestisairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2014.

1.7 Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt

Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt -ryhmä sisältää edellisiin päätautiryhmiin sisällytymättömät ammattitaudit tai niiden epäilyt. Muiden ammattitautien ja niiden epäilyjen -ryhmä on hyvin heterogeeninen.

Ryhmään kirjattiin 458 ammattitautia tai niiden epäilyä. Tapausten määrä on pysynyt ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Ammattitauteina tai niiden epäilyinä kirjattiin 63 tärinätautia, 17 kivipölykeuhkoa eli silikoosia, 10 toksista aivosairautta, 4 tuberkuloosia ja 1 UV-säteilyn aiheuttama sarveiskalvon tulehdus. Tärinätautiepäilyjen määrä on noussut edellisestä vuodesta, kun taas toksisten aivosairausepäilyjen määrä on selvästi laskenut. (Kuva 34)

Muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt -ryhmässä vahvistettuja ammattitauteja oli 106 tapausta. Vahvistamisprosentti ryhmässä oli 23 %. Tärinätautia vahvistettiin 20 tapausta, kivipölykeuhkoa eli silikoosia 11 tapausta (v. 2013 5), toksista aivosairautta 2 tapausta ja tuberkuloosia 2 tapausta. Yhtäkään UV-säteilyn aiheuttamaa sarveiskalvon tulehdusta ei vahvistettu ammattitautina. Kivipölykeuhkon eli silikoosin osalta vahvistettuja tapauksia on selvästi edellistä vuotta enemmän, mutta muiden osalta tapausten määrä on laskussa. (Kuva 35)

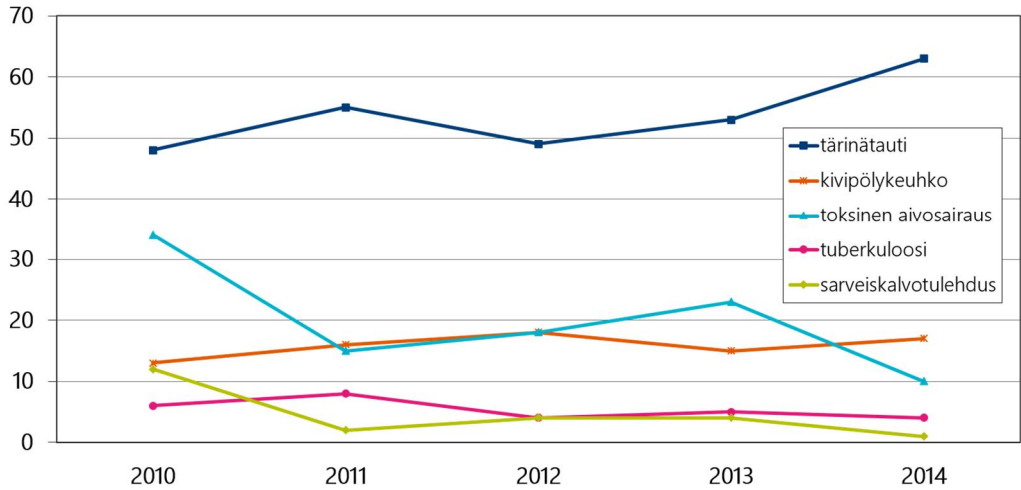
Vahvistamisprosentti oli tärinätaudissa 32 %, kivipölykeuhkossa 65 % ja toksisessa aivosairaudessa 20 %. Tärinätaudin osalta vahvistamisprosentti on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna selvästi (v. 2013 49 %). Koska tutkimukset tärinätautiepäilyyn vuoksi kestävät tyyppillisesti kauan, voi olla mahdollista, että osa vuoden 2014 tärinätautiepäilytapauksista on vahvistunut ammattitaudiksi vasta vuoden 2015 aikana.

Ammattitauteihin ja niiden epäilyihin kirjattiin 46 myyräkuumetta ja 2 jänisruttoa. Näistä vahvistettiin 45 myyräkuumetta ja molemmat jänisruttotapaukset. Vahvistettuja myyräkuumetapauksia oli selvästi enemmän kuin vuonna 2013 (v. 2013 16), kun taas jänisruttotapausten määrä on pysynyt ennallaan. Näiden sairauksien ammattitautimäärät kuvaavat kyseisen vuoden epidemiatilannetta.

Syyhyjä tai niiden epäilyjä oli 31 tapausta (v. 2013 14), joista vahvistettiin 28 tapausta (v. 2013 11). Syyhytapauksia oli merkittävästi enemmän kuin edellisellä vuonna.

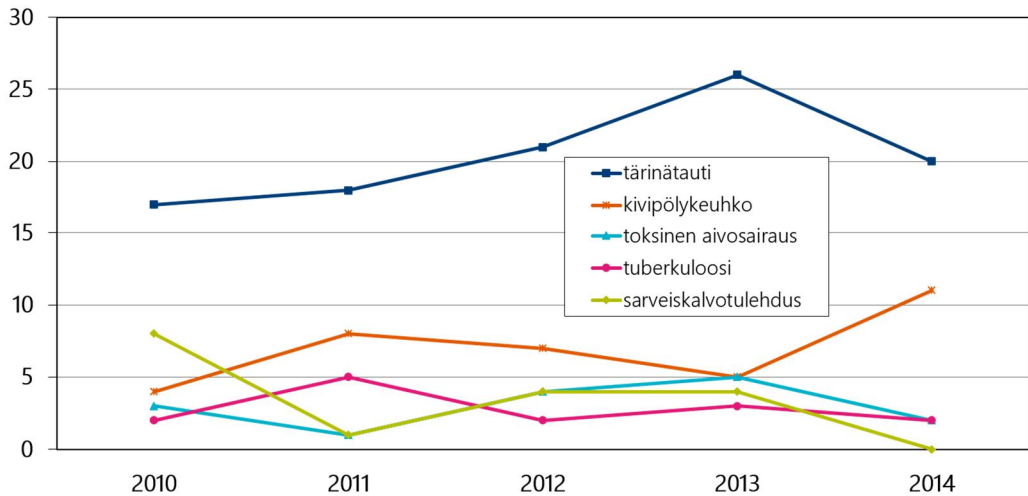
Myös ärsytysastma (RADS, Reactive airways dysfunction syndrome) ja ODTS (Organic dust toxic syndrome) -tapaukset on perinteisesti kirjattu "Muiden ammattitautien" -ryhmään. Vuonna 2014 kirjattiin ärsytysastmoja 3 tapausta, joista vahvistettiin 2 tapausta. ODTS-tapauksia kirjattiin 6 tapausta, joista vahvistettiin 4 tapausta.

lukumäärä

Kuva 34. Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt: Muut sairaudet diagnoosien mukaan v. 2010-2014.

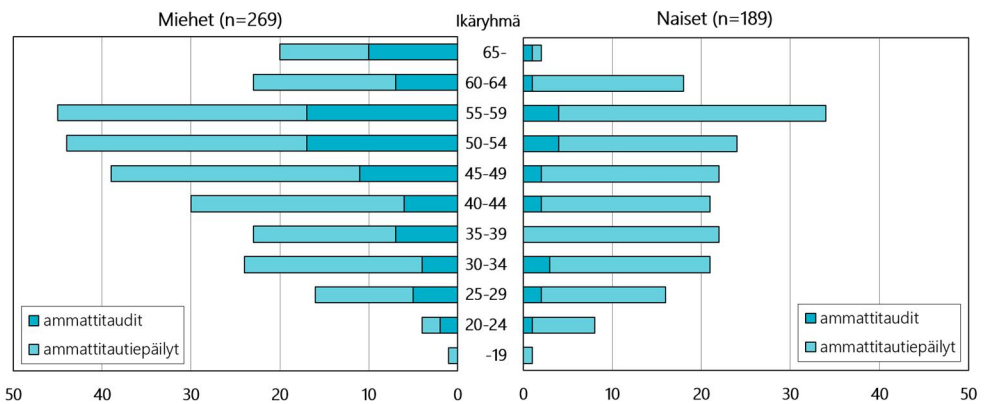
lukumäärä

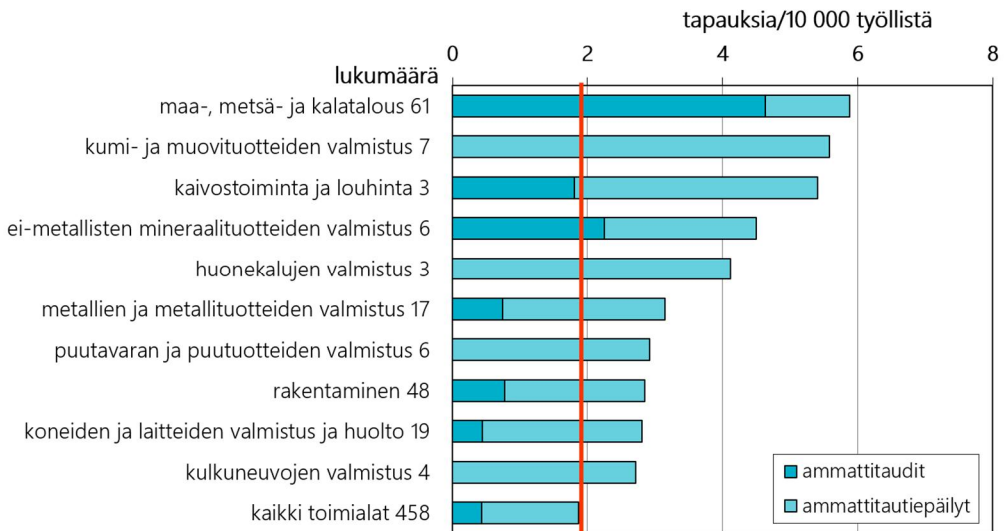
Kuva 35. Vahvistetut ammatitaudit: Muut sairaudet diagnoosin mukaan v. 2010-2014.

Muiden ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen -ryhmässä todettiin miehillä 269 tapaus- ta ja naisilla 189 tapaus. Miehillä tapauksia oli eniten ikäryhmissä 55–59 ja 50–54 vuotta ja naisilla ikäryhmässä 55–59 vuotta. (Kuva 36)

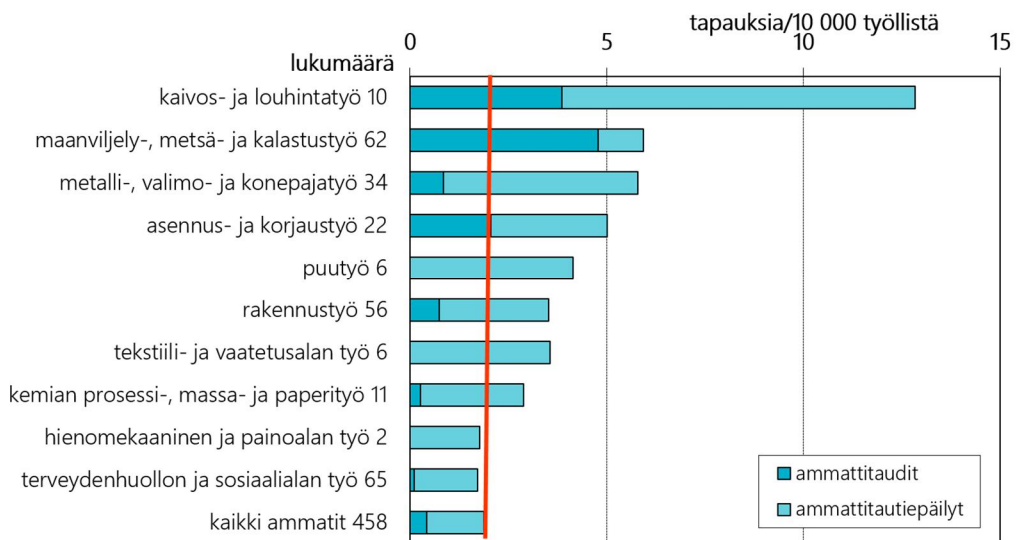
Muita ammattitauteja ja ammattitautiepäilyjä oli eniten maa- metsä- ja kalataloudessa (6 /10 000 työllistä), jossa todettiin myös eniten vahvistettuja ammattitauteja toimialaryhmit- täin tarkasteltuna. Ammattiryhmittäisessä tarkastelussa eniten tapauksia oli kaivos- ja lou- hintatyössä ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen osalta (13 /10 000 työllistä), mutta vahvistettuja ammattitauteja todettiin eniten maanviljely-, metsä ja kalastustyössä (5/10 000 työllistä). (Kuvat 37 ja 38)

Kuva 36. Muut sairaudet iän ja sukupuolen mukaan v. 2014.

Kuva 37. Muut sairaudet toimialaryhmän mukaan v. 2014.

Kuva 38. Muut sairaudet ammattiryhmän mukaan v. 2014.

2 TAULUKOT AMMATTITAUDEISTA V. 2014

Taulukko 1. Vahvistetut ammattitaudit diagnoosin mukaan v. 2014.

Nimi	Lkm
Tartunta- ja loistauteja/Certain infectious and parasitic diseases	84
Tuberkuloosi/Tuberculosis	2
Jänisrutto/Tularemia	2
Myyräkuume/Epidemic nephritis	45
Syyhy/Scabies	28
Päätäitauti/Pediculosis	2
Muut/Others	5
Kasvaimet/Neoplasms	78
Kehukosyöpä/Bronchial cancer	38
Mesotelioma/Mesothelioma	40
Hermoston sairaudet/Diseases of the nervous system	29
Rannekanavaoireyhtymä/Carpal tunnel syndrome	23
Muut monihermosairaudet/Other polyneuropathies	1
Toksinen aivosairaus/Toxic encephalopathy	2
Muut/Others	3
Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet/Diseases of the ear and mastoid process	439
Meluvamma/Noise-induced hearing loss	439
Verenkiertoelinten sairaudet/Diseases of the circulatory system	20
Tärinätauti/Hand arm vibration syndrome	20
Hengityselinten sairaudet/Diseases of the respiratory system	510
Allerginen nuha/Allergic rhinitis	23
Astma/Asthma	75
Asbestoosi/Asbestosis	35
Silikoosi (kivipölykeuhko)/Silicosis	11
ODTS/Organic dust toxic syndrome	4
Allerginen alveoliitti/Allergic alveolitis	17
Ärsytysastma (RADS)/RADS	3
Kehukopussin tulehdus (pleuriitti)/Pleuritis	2
Asbestiplakkitauti/Pleural plaque	337
Muut/ Others	3

Nimi	Lkm
Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet/Diseases of the skin and subcutaneous tissue	306
Allerginen kosketushottuma/Allergic contact dermatitis	136
Ärsytyskosketushottuma/Irritant contact dermatitis	122
Proteiinikosketushottuma tai kosketusurtikaria/Protein contact dermatitis or contact urticaria	33
Muut/Others	15
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet/Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	140
Jännetuppitulehdus/Synovitis and tenosynovitis	53
Limapussintulehdus/Bursitis	3
Olkaluun sivunastan tulehdus/Epicondylitis	73
Muut/Others	11
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset/Injury, poisoning and other consequences of external causes	10
Sukeltajantauti/ Decompression sickness	3
Anafylaktinen shokki/ Anaphylactic shock	2
Muut/Others	5

Taulukko 2. Vahvistetut ammattitaudit toimialan ja tautiryhmän mukaan v. 2014.

Toimiala	Meluvammat	Rasitus-sairaudet	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
<i>Maatalous, metsätalous ja kalatalous</i>	23	19	34	30	1	48	155
Kasvinviljely ja kotieläintalous, riisitalous ja niihin liittyvät palvelut, kalanviljely	15	16	34	29	-	47	141
Metsätalous ja puunkorjuu	8	3	-	1	1	1	14
<i>Kaivostoiminta ja louhinta</i>	7	-	1	-	5	1	14
Metallimalmien louhinta	2	-	-	-	1	1	4
Muu kaivostoiminta ja louhinta	5	-	-	-	4	-	9
Kaivostoimintaa palveleva toiminta	-	-	1	-	-	-	1
<i>Teollisuus</i>	193	53	27	75	132	11	491
Elintarvikkeiden valmistus	7	16	11	11	4	1	50
Juomien valmistus	-	1	-	-	-	-	1
Tekstiilien valmistus	4	1	-	1	2	-	8
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	-	-	-	1	1	-	2
Sahatavaran sekä puu- ja korkki-tuott. valmist. pois lukien huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus	22	7	3	4	5	-	41
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	23	-	-	-	21	-	44
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1	1	1	2	-	-	5
Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	1	-	-	-	-	-	1
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	-	1	3	4	3	-	11
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	1	-	-	-	-	-	1
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	6	-	-	2	3	-	11
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6	3	-	2	10	3	24
Metallien jalostus	11	1	-	1	9	1	23
Metallituotteiden valmistus pois lukien koneet ja laitteet	50	10	2	17	15	3	97

Toimiala	Meluvammat	Rasitus-sairaudet	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	1	1	-	3	1	-	6
Sähkölaitteiden valmistus	4	5	1	3	1	-	14
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	30	4	2	15	14	2	67
Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	1	-	-	3	3	-	7
Muiden kulkuneuvojen valmistus	17	1	-	3	27	-	48
Huonekalujen valmistus	1	1	-	-	1	-	3
Muu valmistus	1	-	2	2	2	-	7
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	6	-	2	1	10	1	20
<i>Sähkö-, kaasua- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta</i>	4	-	1	-	9	-	14
<i>Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito</i>	1	-	2	-	-	-	3
<i>Rakentaminen</i>	84	30	3	22	154	13	306
Talonrakentaminen	41	17	2	9	84	1	154
Maa- ja vesirakentaminen	9	-	-	1	6	5	21
Erikoistunut rakennustoiminta	34	13	1	12	64	7	131
<i>Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus</i>	26	10	6	30	39	8	119
Moottorijoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	12	1	-	5	12	7	37
Tukkukauppa pois lukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	13	3	2	8	16	-	42
Vähittäiskauppa pois lukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa	1	6	4	17	11	1	40
<i>Kuljetus ja varastointi</i>	20	5	1	4	20	4	54
Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	15	-	1	2	16	4	38
Vesiliikenne	1	-	-	-	-	-	1
Ilmaliikenne	1	-	-	-	-	-	1
Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	3	2	-	-	4	-	9

Toimiala	Meluvammat	Rasitussairaudet	Hengitystieallergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
Posti- ja kuriiritoiminta	-	3	-	2	-	-	5
<i>Majoitus- ja ravitsemistoiminta</i>	2	2	7	19	-	2	32
Majoitus	1	-	2	3	-	1	7
Ravitsemistoiminta	1	2	5	16	-	1	25
<i>Informaatio ja viestintä</i>	7	2	-	1	4	-	14
Kustannustoiminta	6	-	-	-	1	-	7
Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	1	-	-	-	-	-	1
Radio- ja televisioitoiminta	0	1	-	-	-	-	1
Televiestintä	0	1	-	-	3	-	4
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	0	-	-	1	-	-	1
<i>Rahoitus- ja vakuutustoiminta</i>	3	-	-	-	7	-	10
Rahoituspalvelut pois lukien vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	3	-	-	-	7	-	10
<i>Kiinteistöalan toiminta</i>	5	-	1	1	11	-	18
<i>Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta</i>	14	5	3	10	23	2	57
Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	-	1	1	-	-	-	2
Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	-	1	-	1	3	-	5
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	12	2	1	6	19	2	42
Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	1	1	1	2	1	-	6
Mainostoiminta ja markkinatutkimus	1	-	-	1	-	-	2
<i>Hallinto- ja tukipalvelutoiminta</i>	7	11	1	19	4	-	42
Vuokraus- ja leasingtoiminta	3	1	-	-	1	-	5
Työllistämistoiminta	-	4	1	3	-	-	8
Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	1	-	-	1	-	-	2
Kiinteistön- ja maisemanhoito	2	6	-	15	3	-	26
Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	1	-	-	-	-	-	1

Toimiala	Meluvammat	Rasitus-sairaudet	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
<i>Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus</i>	28	7	4	7	27	4	77
<i>Koulutus</i>	3	1	7	17	6	6	40
<i>Terveys- ja sosiaalipalvelut</i>	2	7	11	82	10	3	115
Terveyspalvelut	1	6	8	52	8	1	76
Sosiaalihuollon laitospalvelut	1	-	2	20	1	1	25
Sosiaalihuollon avopalvelut	-	1	1	10	1	1	14
<i>Taiteet, viihde ja virkistys</i>	1	1	1	1	-	2	6
Kulttuuri- ja viihdetoiminta	-	1	-	1	-	1	3
Urheilutoiminta sekä hubi- ja virkistyspalvelut	1	-	1	-	-	1	3
<i>Muu palvelutoiminta</i>	6	9	5	20	-	1	41
Järjestöjen toiminta	2	2	1	-	-	1	6
Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	1	-	-	-	-	-	1
Muut henkilökohtaiset palvelut	3	7	4	20	-	-	34
<i>Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön</i>	-	1	-	-	1	-	2
<i>Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta</i>	-	1	-	-	-	-	1
<i>Toimiala tuntematon</i>	3	-	-	-	1	1	5
Yhteensä	439	164	115	338	454	106	1616

Taulukko 3. Vahvistetut ammattitaudit ammattialan ja tautiryhmän mukaan v. 2014.

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Iho-taudit	Asbesti-sairau-det	Muut	Yhteensä
<i>Johtajat</i>	1	-	-	1	-	1	3
Toimitusjohtajat ja pääjohtajat	1	-	-	-	-	-	1
Teollisuuden tuotantojohtajat	-	-	-	1	-	1	2
<i>Erityisasiantuntijat</i>	14	3	8	8	8	4	45
Geologit ja geofyysikot	1	-	-	-	-	-	1
Biologit, kasvi- ja eläintieteilijät ym. erityisasiantuntijat	-	-	-	1	-	-	1
Metsätalouden erityisasiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Tekniikan erityisasiantuntijat (pl. sähkötekniologia)	-	-	-	-	1	-	1
Maa- ja vesirakentamisen erityisasiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Konetekniikan erityisasiantuntijat	2	-	-	1	2	-	5
Puunjalostuksen ja kemian prosessitekniikan erityisasiantuntijat	2	-	-	-	1	-	3
Sähkötekniikan erityisasiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Tuote- ja vaatesuunnittelijat	-	-	1	-	-	-	1
Yleislääkärit	-	-	-	-	-	1	1
Hammaslääkärit	-	1	-	-	-	-	1
Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat	1	-	-	-	-	2	3
Ammatillisen koulutuksen opettajat	4	-	1	2	4	-	11
Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat	-	-	1	-	-	-	1
Luokanopettajat	-	-	1	-	-	-	1
Lastentarhanopettajat	-	-	1	-	-	-	1
Erityisopettajat	-	-	1	-	-	-	1
Muut taideaineiden opettajat	-	-	-	1	-	-	1
Laskentatoimen erityisasiantuntijat ja tilintarkastajat	-	-	1	1	-	-	2
Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	-	-	-	1	-	-	1
Asianajajat	-	1	-	-	-	-	1
Psykologit	-	-	1	-	-	-	1

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairau-det	Muut	Yhteensä
Sosiaalityöntekijät ym.	-	-	-	1	-	-	1
Muusikot, laulajat ja säveltäjät	1	1	-	-	-	1	3
<i>Asiantuntijat</i>	<i>26</i>	<i>6</i>	<i>11</i>	<i>34</i>	<i>23</i>	<i>5</i>	<i>105</i>
Luonnontieteen tekniset asiantuntijat	-	-	2	1	-	-	3
Rakentamisen asiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Maa- ja vesirakentamisen asiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Sähkötekniikan asiantuntijat	-	-	-	-	2	-	2
Konetekniikan asiantuntijat	5	-	-	-	4	-	9
Kemian prosessitekniikan asiantuntijat	2	-	-	-	-	-	2
Kaivosteollisuuden ja metallurgian asiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Muut fysiikan, kemian ja teknisten alojen asiantuntijat	1	-	-	-	2	-	3
Teollisuuden työnjohtajat	4	-	-	-	-	-	4
Rakennusalan työnjohtajat	2	-	-	-	10	1	13
Kemianteollisuuden prosessinhoitajat	2	-	1	-	-	-	3
Muut prosessinvalvonnan asiantuntijat	1	-	-	-	-	-	1
Laborantit ym.	1	1	1	-	-	-	3
Laivojen konepäälliköt ja -mestarit	-	-	-	-	2	-	2
Pienten alusten päälliköt	-	1	-	-	-	-	1
Lääketieteellisen kuvantamis- ja laitetekniikan asiantuntijat	-	-	-	1	-	-	1
Bioanalyytikot (terveydenhuolto)	-	-	-	2	-	-	2
Hammas- ja apuvälineteknikot	-	-	1	1	-	1	3
Sairaanhoidajat	-	1	4	18	-	1	24
Kätilöt	-	-	-	1	-	-	1
Suuhygienistit	-	1	-	-	-	-	1
Fysioterapeutit ym.	-	1	-	2	-	-	3
Sairaankuljetuksen ensihoitajat	-	-	1	3	-	-	4
Myyntiedustajat	-	1	-	1	-	-	2
Isännöitsijät	-	-	1	-	-	-	1
Johdon sihteerit ja osastosihteerit	-	-	-	1	-	-	1

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairau-det	Muut	Yhteensä
Tulli- ja rajavirkamiehet	3	-	-	-	3	1	7
Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.	-	-	-	-	-	1	1
Työn- ja askarteluohjaajat	1	-	-	-	-	-	1
Keittiöpäälliköt	1	-	-	2	-	-	3
Käytön operaattorit	-	-	-	1	-	-	1
<i>Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>17</i>
Toimistoavustajat	-	-	1	-	-	-	1
Yleissihteerit	-	-	2	-	-	-	2
Vedonvälittäjät, bingo- ja kasinopelin hoitajat ym.	1	-	-	-	-	-	1
Hotellin vastaanottovirkailijat	-	-	-	-	-	1	1
Palkanlaskijat	-	-	1	-	-	-	1
Varastonhoitajat ym.	-	1	-	-	3	-	4
Raideliikenteen ohjaajat, ajojärjestelijät ym.	-	-	-	-	-	1	1
Postinkantajat	-	3	-	2	-	-	5
Toimistovahtimestarit	-	-	1	-	-	-	1
<i>Palvelu- ja myyntityöntekijät</i>	<i>17</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>99</i>	<i>28</i>	<i>3</i>	<i>186</i>
Konduktöörit, lipuntarkastajat ym.	1	-	-	-	-	-	1
Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	1	1	2	3	-	-	7
Kokit, keittäjät ja kylmäköt	-	1	4	10	-	1	16
Ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt	-	-	-	3	-	-	3
Tarjoilijat	1	-	1	1	-	-	3
Kampaajat ja parturit	-	4	3	15	-	-	22
Kosmetologit ym.	-	1	2	6	-	-	9
Siivoustyön esimiehet toimistoissa, hotelleissa ja muissa laitoksissa	-	-	-	-	1	-	1
Kiinteistöhuollon työntekijät	11	1	-	3	18	1	34
Kauppiaat (pienyrittäjät)	-	-	1	1	-	-	2
Myymälaesimiehet	-	1	-	-	-	-	1
Myyjät	-	3	2	7	7	1	20
Tuote-esittelijät	-	1	-	-	-	-	1
Huoltamotyöntekijät	1	-	-	-	-	-	1

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairaudet	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
Kahvila- ja baarimyyjät	-	-	-	2	-	-	2
Päiväkotien ja muiden laitosten lastenhoitajat ym.	-	1	1	2	-	-	4
Koulunkäyntiavustajat	-	-	1	-	-	-	1
Mielenterveyshoitajat	-	-	-	1	-	-	1
Sosiaalialan hoitajat	-	1	2	1	-	-	4
Muut lähihoitajat	-	-	1	37	-	-	38
Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	-	-	-	3	-	-	3
Hammashoitajat	-	-	-	2	-	-	2
Välinehuoltajat	-	1	-	1	-	-	2
Apteekkien lääkeyöntekijät	-	1	-	-	-	-	1
Hierojat ja kuntohoitajat	-	2	-	1	-	-	3
Palomiehet	-	-	-	-	2	-	2
Vartijat	1	-	-	-	-	-	1
Muut suojele- ja vartiointityöntekijät	1	-	-	-	-	-	1
<i>Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.</i>	<i>24</i>	<i>20</i>	<i>35</i>	<i>32</i>	<i>1</i>	<i>50</i>	<i>162</i>
Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja -työntekijät	-	3	-	2	1	-	6
Liha- ja lypsykarjan kasvattajat sekä muiden kotieläinten kasvattajat	-	-	-	1	-	-	1
Karjanhoitajat ym.	-	-	2	-	-	-	2
Maatalouslommittajat	1	-	4	3	-	-	8
Muut eläinten kasvattajat ja hoitajat	-	-	-	1	-	2	3
Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat	14	15	28	25	-	48	130
Metsurit ja metsätyöntekijät	9	2	-	-	-	-	11
Kalanviljelijät ja -viljelytyöntekijät	-	-	1	-	-	-	1
<i>Rakennus- korjaus- ja valmistustyöntekijät</i>	<i>250</i>	<i>74</i>	<i>19</i>	<i>94</i>	<i>331</i>	<i>30</i>	<i>798</i>
Talonrakentajat	24	8	-	8	45	1	86
Muurarit ym.	-	1	-	-	11	-	12
Kivenhakkaajat ja -leikkaajat ym.	2	2	-	-	1	1	6
Betonirakentajat ja raudoittajat	3	-	-	3	-	-	6
Kirvesmiehet ja rakennuspusepät	25	9	3	1	52	-	90

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairau-det	Muut	Yhteensä
Muut rakennustyöntekijät	-	-	-	-	1	-	1
Kattoasentajat ja -korjaajat	1	1	-	-	-	-	2
Lattianpäällystystyöntekijät	-	1	-	5	3	1	10
Rappaajat	-	1	-	-	3	-	4
Eristäjät	2	-	1	-	11	1	15
Putkiasentajat	8	2	-	9	45	-	64
Ilmastointi- ja jäähdytyslaitteasentajat	3	-	-	-	4	-	7
Rakennusmaalarit ym.	1	3	-	2	15	1	22
Ruiskumaalajaat ja -lakkaajat	1	-	-	1	1	2	5
Rakennuspuhdistajat ja nuohoojat	-	-	-	-	-	1	1
Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	-	-	-	-	1	-	1
Muotin- ja keernantekijät	-	1	-	1	4	2	8
Hitsaajat ja kaasuleikkaajat	2-	5	1	9	12	2	49
Ohutlevysepäät	9	-	-	3	3	-	15
Paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät	5	-	1	-	11	-	17
Sepät	-	1	-	-	1	-	2
Työkaluntekijät ja lukkosepät	16	2	-	2	4	-	24
Koneenasettajat ja koneistajat	31	7	2	14	4	1	59
Konehiojat, kiillottajat ja teroittajat	1	-	-	3	-	-	4
Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat	22	1	2	14	23	9	71
Lentokoneasentajat ja -korjaajat	3	-	-	-	-	-	3
Maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat	37	1	3	2	28	-	71
Kellosepät ja muut hienomekaanisten instrumenttien tekijät ja korjaajat	-	-	-	-	1	-	1
Koru-, kulta- ja hopeasepät	-	-	-	-	2	-	2
Lasinpuhaltajat, -leikkaajat, -hiojat ja -viimeistelijät	1	1	-	-	1	-	3
Painopinnanvalmistajat	1	-	-	1	-	-	2
Painajat	7	1	-	2	-	-	10
Jälkikäsittelijät ja sitomotyöntekijät	-	-	1	-	-	-	1
Muut sähköasentajat	16	5	-	1	37	3	62

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairau-det	Muut	Yhteensä
Linja-asentajat ja -korjaajat	-	1	-	1	3	1	6
Elektroniikka-asentajat ja -korjaajat	-	-	-	2	1	-	3
Tieto- ja viestintäteknologian asentajat ja korjaajat	-	1	-	-	2	1	4
Lihanleikkaajat, leipurit, meijeristit ym.	-	2	-	-	-	-	2
Lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.	-	11	-	3	-	1	15
Leipurit ja kondiittorit	-	1	3	5	-	-	9
Meijeristit, juustomestarit ym.	1	-	-	-	-	-	1
Puutavaran käsittelijät, puusepät ym.	1	-	1	-	-	-	2
Raakapuun käsittelijät	1	-	-	1	1	-	3
Huonekalupuusepät ym.	3	1	1	1	-	-	6
Konepuusepät	4	3	-	-	-	-	7
Verhoilijat	-	1	-	-	-	-	1
Panostajat ja räjäyttäjät	1	-	-	-	-	2	3
<i>Prosessi- ja kuljetustyöntekijät</i>	<i>81</i>	<i>21</i>	<i>14</i>	<i>28</i>	<i>43</i>	<i>5</i>	<i>192</i>
Kaivos- ja louhostyöntekijät	3	-	-	-	2	2	7
Rikastustyöntekijät	1	-	-	-	-	-	1
Iskuporaajat ja syväkairaajat	2	1	-	-	-	-	3
Betonituote- ym. teollisuuden prosessityöntekijät	1	1	-	2	1	1	6
Metalliteollisuuden prosessityöntekijät	4	-	-	-	4	-	8
Metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät	2	1	1	1	-	-	5
Kemianteollisuuden prosessityöntekijät ym.	-	-	2	2	1	-	5
Kumituoteteollisuuden prosessityöntekijät	1	-	-	-	-	-	1
Muovituoteteollisuuden prosessityöntekijät	3	1	-	5	-	-	9
Paperituoteteollisuuden prosessityöntekijät	5	-	-	-	4	-	9
Kutoma- ja neulekoneiden hoitajat	1	-	-	-	-	-	1
Teollisuusompelijat	1	1	-	1	1	-	4
Jalkine- ja laukkuteollisuuden prosessityöntekijät	1	-	-	1	1	-	3

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairaudet	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairaudet	Muut	Yhteensä
Pesulatyöntekijät	1	2	-	2	-	-	5
Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät	3	5	6	4	-	-	18
Paperimassan sekä paperin ja kartongin valmistuksen prosessityöntekijät	7	-	-	-	4	-	11
Puu- ja sahatavaran prosessityöntekijät	7	-	-	2	-	-	9
Lasi- ja keramiikkateollisuuden uunienhoitajat	-	-	-	-	2	-	2
Höyrykoneiden ja lämmityskattiloiden hoitajat, lämmittäjät ym.	4	-	-	-	1	-	5
Voima- ja jätteenkäsittelylaitosten laitosmiehet	1	-	-	-	2	-	3
Muut laitosmiehet ym.	2	1	1	-	3	-	7
Pakkaus-, pulloitus- ja etiköintikoneiden hoitajat	1	-	-	-	2	-	3
Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat	2	2	1	2	-	-	7
Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat	1	3	1	4	1	-	10
Muut teollisuustuotteiden kokoonpanijat	-	-	-	-	1	-	1
Veturinkuljettajat	1	-	-	-	4	-	5
Jarru-, turvalaite- ja vaihdetyöntekijät	1	-	-	-	-	-	1
Linja-auton- ja raitiovaunukuljettajat	-	-	-	-	1	-	1
Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	5	-	2	2	3	1	13
Maa- ja metsätaloustyökoneiden kuljettajat	3	1	-	-	-	-	4
Maansiirtokoneiden ym. kuljettajat	10	-	-	-	1	-	11
Nosturinkuljettajat	1	-	-	-	1	-	2
Trukinkuljettajat ym.	5	2	-	-	2	1	10
Kansimiehistö ym. vesiliikenteen työntekijät	1	-	-	-	1	-	2
<i>Muut työntekijät</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>3</i>	<i>30</i>	<i>16</i>	<i>2</i>	<i>80</i>
Siivoajat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	-	1	-	1	-	-	2
Toimistosiivoajat ym.	-	6	-	18	-	-	24
Hotellisiivoajat	-	-	-	2	-	-	2

Ammattiala/ammatti	Meluvammat	Rasitus-sairau-det	Hengitystie-allergiat	Ihotaudit	Asbestisairau-det	Muut	Yhteensä
Sairaala- ja laitospulaiset	-	-	-	4	-	-	4
Muut muualla luokittelemattomat siivoajat	2	1	-	-	6	1	10
Maa- ja vesirakentamisen avustavat työntekijät	2	-	-	-	2	1	5
Rakennusalan avustavat työntekijät	2	1	-	-	6	-	9
Käsinpakkaajat	-	3	2	1	-	-	6
Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	8	3	-	1	1	-	13
Avustavat keittiötyöntekijät	-	-	-	3	-	-	3
Jätehuoltotyöntekijät	-	-	1	-	1	-	2
<i>Sotilaat</i>	<i>11</i>	<i>1</i>	-	-	-	2	<i>14</i>
Upseerit	11	1	-	-	-	2	14
<i>Tuntematon</i>	-	-	-	-	1	-	<i>1</i>
<i>Ammatissa toimimaton</i>	-	1	-	10	-	2	<i>13</i>
Yhteensä	439	164	115	338	454	106	1616

Taulukko 4. Hengitystieallergiat: Vahvistetut ammattitaudit toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2014.

Toimiala	Allerginen alveoliitti	Astma	Allerginen nuha	Yhteensä
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	15	15	4	34
Kaivostoiminta ja louhinta	-	1	-	1
Teollisuus	1	18	8	27
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdysliiketoiminta	-	-	1	1
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	-	2	-	2
Rakentaminen	-	3	-	3
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	1	3	2	6
Kuljetus ja varastointi	-	-	1	1
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	-	4	3	7
Kiinteistöalan toiminta	-	1	-	1
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	-	3	-	3
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	-	1	-	1
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	-	4	-	4
Koulutus	-	6	1	7
Terveys- ja sosiaalipalvelut	-	11	-	11
Taiteet, viihde ja virkistys	-	1	-	1
Muu palvelutoiminta	-	2	3	5
Yhteensä	17	75	23	115

Taulukko 5. Ihotaudit: Vahvistetut ammattitaudit toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2014.

Toimiala	Allerginen kosketusihottuma	Ärsytyskosketusihottuma	Ihon infektio- taudit	Proteiini- kosketus- ihottuma	Muut iho- taudit	Yhteensä
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	4	8	-	18	-	30
Teollisuus	44	24	1	3	3	75
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	-	-	-	-	-	0
Rakentaminen	14	7	-	-	1	22
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	15	10	-	3	2	30
Kuljetus ja varastointi	3	-	-	1	-	4
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	4	12	-	2	1	19
Informaatio ja viestintä	-	1	-	-	-	1
Kiinteistöalan toiminta	-	1	-	-	-	1
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	4	4	1	-	1	10
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	10	6	2	-	1	19
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	3	3	-	-	1	7
Koulutus	9	6	-	2	-	17
Terveys- ja sosiaalipalvelut	16	32	26	3	5	82
Taiteet, viihde ja virkistys	-	1	-	-	-	1
Muu palvelutoiminta	10	7	2	1	-	20
Yhteensä	136	122	32	33	15	338

Taulukko 6. Asbestisairaudet: Vahvistetut ammattitaudit toimialan ja diagnoosin mukaan v. 2014.

Toimiala	Hengityselinten syöpä	Mesotelioma	Asbestoosi	Keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat	Muut	Yhteensä
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	-	-	-	1	-	1
Kaivostoiminta ja louhinta	1	-	-	3	1	5
Teollisuus	13	19	6	94	-	132
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	-	-	1	8	-	9
Rakentaminen	19	12	15	107	1	154
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	2	2	4	30	1	39
Kuljetus ja varastointi	-	3	1	16	-	20
Informaatio ja viestintä	-	1	-	3	-	4
Rahoitus- ja vakuutus toiminta	1	-	2	4	-	7
Kiinteistöalan toiminta	-	-	-	11	-	11
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	-	2	2	19	-	23
Hallinto- ja tukipalvelu toiminta	-	-	-	4	-	4
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	1	1	2	23	-	27
Koulutus	-	-	1	5	-	6
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1	-	-	9	-	10
Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	-	-	1	-	-	1
Toimiala tuntematon	-	-	-	1	-	1
Yhteensä	38	40	35	338	3	454

Taulukko 7. Ammattitautina vahvistetun allergisen nuhan ja astman aiheuttajat v. 2014.

Aiheuttaja	Allerginen nuha	Astma
<i>Kasvipäriset altisteet</i>	8	16
vehnäjauho	4	2
ruisjauho	-	4
ohrajauho	1	-
jauhot (etm.)	1	4
vehnä, vehnänjyvä, vehnän viljapöly	-	1
puupölyt	-	2
timotei	-	1
mausteet ja yrtit	-	1
soija	-	1
gerbera	1	-
korianteri	1	-
<i>Eläinperäiset altisteet</i>	6	16
lehmä	5	9
hiiri	-	2
hevonen	-	1
varastopunkit	1	4
<i>Kemikaalit</i>	6	12
3-bromimetyyli-2-kloori-4-(metyylisulfonyyli) bentsoehappo	1	1
formaldehydi (metanaali)	-	1
hartsit, muovit ja niiden johdannaiset (etm.)	1	-
syanoakrylaattiliimat	1	2
ripsiliima	1	-
painoväriaineet, muut tunnetut	1	-
rikkivety	-	1
epäorgaaniset emäkset (etm.)	-	1
koboltti ja sen yhdisteet	-	1
hitsausuurut	-	2
muut kemialliset tekijät (etm.)	-	3
hiusväriaineet	1	-
<i>Entsyymit</i>	-	2
APH-entsyymi	-	1

Aiheuttaja	Allerginen nuha	Astma
entsyymit, muut tunnetut	-	1
<i>Muut</i>	3	29
muualla luetteloimattomat orgaaniset materiaalit (etm.)	2	1
valokuitupöly	1	-
rakennuspöly	-	1
tuhka	-	1
homesienet (etm.)	-	23
endotoksiinit	-	1
tuntemattomat tekijät	-	2
Yhteensä	23	75

Taulukko 8. Ammattitautina vahvistetun allergisen kosketushottuman aiheuttajat v. 2014.

Aiheuttaja	Lkm
Hartsit ja muovit	47
<i>Epoksiyhdisteet ja -tuotteet</i>	27
bisfenoli-A-epoksihartsit	21
epoksihartsit ja -muovit	3
m-ksyleeni-alfa,alfa-diamiini	2
2,4,6-tris-dimetyyliaminometyylifenoli	1
<i>Akrylaattiyhdisteet ja -tuotteet</i>	8
metyylimetakrylaatti	2
2-hydroksipropyylimetakrylaatti	1
metakrylaatit (etm.)	3
akrylaatit (etm.)	2
<i>Isosyanaattiyhdisteet ja polyuretaanit</i>	2
difenyylimetaanidi-isosyanaatti (MDI)	2
<i>Muut synteettiset hartsit ja muovit</i>	10
fenoliformaldehydihartsit ja -muovit (PF)	4
polyvinyylikloridihartsit ja -muovit (PVC)	3
silikonihartsit ja -muovit (SI)	1
synteettiset hartsit ja muovit (etm.)	1
liimat (etm.)	1
Säilytteen ja antimikrobiset aineet	26
<i>Formaldehydi (metanaali)</i>	3
<i>Isotiatsolinoniyhdisteet</i>	21
oktyyli-isotiatsolinoni	1
metyyli-isotiatsolinoni	12
kloorimetyyli-isotiatsolinoni	1
bentsoisotiatsolinoni	1
isotiatsolinonin johdannaiset (mm. Kathon CG, Kathon 886 MW)	6
<i>Muut säilytteen ja desinfiointiaineet</i>	2
poly(heksametyleeni)biguanidiini-hydrokloridi (PHMB)	1
desinfioimisaineet	1
Metallit	17
<i>Kromi ja sen yhdisteet</i>	7
kromi(VI)yhdisteet	1

Aiheuttaja	Lkm
kromi ja sen yhdisteet (etm.)	6
<i>Koboltti ja sen yhdisteet</i>	3
<i>Nikkeli ja sen yhdisteet</i>	6
<i>Muut metallit</i>	1
sinkki ja sen yhdisteet	1
Kumikemikaalit ja -tuotteet	13
tiuraamisulfidit, sis. mm. TMTM	6
kumin vanhenemissuoja-aineet, sis. mm IPPD	3
1,3-difenyyliguanidiini	1
nitriilikumi (mm. NBR)	1
kumikemikaalit (etm.)	2
Kampaajan altisteet	7
<i>Hiusvärit</i>	3
p-fenyleenidiamiini (PPD)	1
fenyleenidiamiinit (diaminobentseenit)	1
4-aminodifenyylidiamiini	1
<i>Vaalennusaineet</i>	3
ammoniumpersulfaatti	3
<i>Permanenttiaineet</i>	1
glyseryylimonotioglykolaatti	1
Muut kemialliset tekijät	13
<i>Hajusteet</i>	1
limoneeni	1
<i>Luonnonhartsit</i>	2
kolofonihartsit	2
<i>Etanoliamiinit</i>	2
etanoliamiini (2-aminoetanoli)	1
dietanoliamiini	1
<i>Kookosrasvahappoyhdisteet</i>	2
cocamidopropyli-DMA, cocamidopropyli-dimetyyliamiini	1
natriumkookosamfopropionaatti	1
<i>Kasvit ja kasvipäriset yhdisteet</i>	2
kaneli	1
jäkälä	1
<i>Muut kosmeettiset aineet</i>	4

Aiheuttaja	Lkm
lanoliinialkoholi	1
mehiläisvaha	1
suojavoide, lypsyvoide, muu voide (ei lääkevoide)	1
aloe vera	1
Muut, em. luokkiin kuulumattomat tekijät	13
2,4-diamino-6-(kloorimetyyli)pteridiini	1
pesuliuotin	1
leikkuunesteet	1
öljyt ja voiteluaineet (etm.)	1
pesuaineet ja valkaisuaineet	1
likainen työ	1
muut kemialliset tekijät (etm.)	5
kampaajan altisteet (etm.)	1
maalit (etm.)	1
Yhteensä	136

Taulukko 9. Ammattitautina vahvistetun kosketusurtikarian ja proteiinikosketusihottuman aiheuttajat v. 2014.

Aiheuttaja	Lkm
<i>Kasvipäriset altisteet</i>	11
luonnonkumi (Latex)	3
vehnä jauho	1
ohrajauho	1
jauhot (etm.)	2
koristekasvit ja luonnonkasvit	1
heinät	1
freesia	1
tomaatti	1
<i>Eläinperäiset altisteet</i>	18
lehmä	15
sika	1
rotta	1
kala, kalajauho	1
<i>Entsyymit</i>	1
leivänparanne, jauhönparanne	1
<i>Kemikaalit</i>	2
karboksyylihapoanhydritit (etm.)	1
ammoniumpersulfaatti	1
<i>Muut</i>	1
homesienet (etm.)	1
Yhteensä	33

3 KATSAUS AMMATTITAUTEIHIN LIITTYVIIN KUSTANNUKSIIN

Tapaturmavakuutuslaitokset maksoivat vuonna 2014 korvauksia ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä yhteensä 104,6 miljoonaa euroa eli 0,4 % vähemmän kuin vuonna 2013. Korvauksista 98,6 m€ (94,2 %) maksettiin tapaturmavakuutuslain ja 6,1 m€ (5,8 %) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain perusteella. Vuonna 2014 maksettiin korvauksia 18 659 ammattitaudista tai ammattitautiepäilystä.

Valtaosa ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettavista korvauksista on eläkkeitä. Vuonna 2014 eläkekorvauksia (pysyviä ja väliaikaisia tapaturmaeläkkeitä, perhe-eläkkeitä ja eläkkeiden indeksikorotuksia) maksettiin yhteensä 82,8 m€, eli 0,6 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Eläkkeiden osuus maksetuista korvauksista oli vuonna 2014 siten lähes 80 %. Ammattitautiepäilyjen tutkimuskuluja ja ammattitautien sairaanhoitokuluja korvattiin yhteensä 11,6 m€, eli 5,0 % enemmän kuin vuonna 2013. Päiväraha korvausten määrä laski edellisestä vuodesta 8,0 % ollen 4,5 m€ vuonna 2014. Haittarahakorvauksia maksettiin 2,4 m€.

Korvauslaji	Suoritusvuosi / 1000€				
	2010	2011	2012	2013	2014
1 Sairaanhoidot 1)	10 042	10 283	10 367	11 013	11 562
2 Päiväraha korvaukset	4 597	4 348	3 871	4 842	4 456
3 Tapaturmaeläkkeet 2)	39 238	38 947	38 574	38 225	38 407
4 Perhe-eläkkeet	11 330	11 812	12 494	13 187	13 140
5 Eläkkeiden indeksikorotukset	30 166	29 202	30 641	31 861	31 231
6 Haittarahat	3 026	2 346	2 480	2 347	2 439
9 Muut	3 752	3 161	3 333	3 624	3 398
Yhteensä	102 151	100 099	101 760	105 099	104 633
Maksussa olevat tapaukset (lkm)	21 491	19 759	19 293	19 274	18 659

1) Sisältää ammattitautiepäilyjen tutkimuskulut. 2) Sisältää väliaikaiset ja pysyvät tapaturmaeläkkeet sekä kuntoutusajan ansionmenetykorvaukset.

Tilastoissa ovat mukana:

- Altistumis- ja ilmenemisvuodesta riippumatta kaikki ammattitaudit ja -tautiepäilyt, joista on maksettu korvauksia
- Kaikki vakuutusyhtiöt, TVL, Valtiokonttori ja Mela
- Sekä pakollisesti (palkansaajat) että vapaaehtoisesti (yrittäjät) vakuutetut työntekijät

Viimeisellä rivillä on erikseen tilastoitu kaikkien maksussa olevien ammattitautien ja epäilyjen lukumäärä. Ammattitaudeista maksetaan korvauksia tavallisesti useana vuonna, joten sama tapaus kohdistuu tilastoissa useammalle kuin yhdelle suoritusvuodelle. Kaikki korvaussummat ovat kunkin vuoden käyppiä arvoja, eli lukuihin ei ole tehty inflaatiokorjauksia.

4 TYÖPERÄISTEN SAIRAUKSIEN REKISTERI

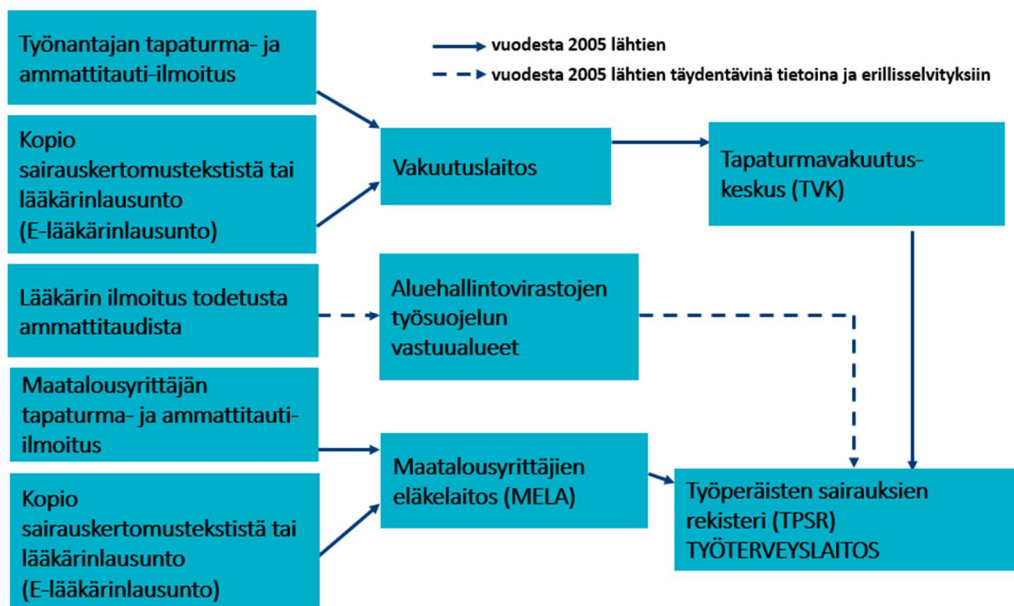
Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR, entinen Suomen ammattitautirekisteri) on vuodesta 1964 lähtien kerätty tietoa ammattitautien, ammattitautiepäilyjen ja eräinä työtapaturmina korvattavien vammojen vuoksi lääkäreiden tutkimuksissa olleista henkilöistä. Työperäisten sairauksien rekisteri on tutkimusrekisteri, jota Työterveyslaitos ylläpitää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978 2 a § 2 mom.) nojalla ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoimista ja hoidon kehittämistä varten.

Työtapaturmien ja ammattitautien osalta virallisena tilastonpitäjänä toimii Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) ja Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukainen tilastonpitäjä on Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA). Työterveyslaitos ei ole tilastoviranomainen, joten TPSR:n ammattitautijulkaisu ei ole virallinen tilasto.

4.1 Tiedon kertyminen rekisteriin ja tietosisältö

TPSR kattaa vakuutuslaitoksiin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen (MELA) ilmoitetut uudet ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt. Rekisterin oikeus saada vakuutuslaitoksista ammattitauteihin liittyviä tietoja määritellään Työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) ja vastaavasti Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015). Näitä edelsivät Tapaturmavakuutuslaki (608/1948, 64 d §) ja Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki (1026/1981, 22 § 3 mom.).

TPSR:llä on oikeus saada tietoja myös lääkäreiden Aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueisiin ilmoittamista ammattitaukeista ja niiden epäilyistä sekä työstä johtuneista muista sairaalloisista tiloista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 46 §:n perusteella. Näitä tietoja käytetään tilastoinnissa kuitenkin vain TVK:n ja Melan kautta tulleiden tapausten tietojen (esim. altistetietojen) täsmentämiseen. Tiedonkulku TPSR:iin on esitetty kuvassa 39.

Kuva 39. Tiedon kertyminen Työperäisten sairauksien rekisteriin.

Työperäisten sairauksien rekisterissä on rekisteröintivuodesta 2005 alkaen seuraavat tiedot:

1. Tapauksen rekisterinumero
2. Rekisteröintivuosi
 - TVK:n tapaukset TVK:hon saapumisvuoden perusteella
 - MELA:n tapaukset TPSR:ään saapumisvuoden perusteella
3. Ilmenemisvuosi
4. Ammattitaudin hyväksymispäivä
5. Henkilötunnus
6. Ikä
7. Sukupuoli
8. Kuntakoodi (työnantajan paikkakunta)
9. Ammattikoodi
10. Toimialakoodi
11. Altistekoodi (Työterveyslaitoksen altisteluokituksen mukainen altistekoodi (ks. 4.2 Tila-
lastoluokitukset).
12. Diagnoosikoodi (Tautiluokitus ICD-10)

13. Lisädiagnoosi (Työterveyslaitoksen lisädiagnoosiluokitus ihotautien ryhmittelyssä)
14. Muut tiedot, mm. vakuutuslaitoskoodi, vahinkonumero, yhtiösiirto, haitta-aste, haittaluokka, sairauslomapäivien lukumäärä

4.2 Vuosijulkaisut

Työperäisten sairauksien rekisteristä julkaistaan määräväleihin katsauksia. Julkaisussa esitetään ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen kokonaismäärien lisäksi erikseen vakuutuslaitosten ammattitautteina vahvistamat sairaudet. Vahvistettujen ammattitautien määrä lisääntyy myöhemmin, kun osa ammattitautiepäilyistä vahvistetaan ammattitaudiksi vakuutuslaitoksessa ammattitautitutkimusten valmistuessa. Tämä vuoksi julkaisussa edellisten vuosien vahvistettujen ammattitautien lukumäärä saattaa olla jonkin verran suurempi, kuin kyseisinä vuosina julkaisussa esitetty määrä.

Julkaisun katsausosassa ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt ovat esitetty perinteisesti kuudessa päätautiryhmässä: meluvammat, rasisairaudet, hengitystieallergiat, ihotaudit, asbestisairaudet ja syövät sekä muut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt. Lisäksi alkuosaan on muodostettu toimialaryhmiä ja ammattiryhmiä. Julkaisussa käytetyt tauti-, altiste-, toimiala- ja ammattiluokitukset on kuvattu kappaleessa 4.2 Tilastoluokitukset.

Vuoden 2014 julkaisun taulukko-osaan on kerätty aiemmista vuosista poiketen tarkempaa tietoa vahvistetuista ammattitaudeista (aiemmin ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt). Lisäksi ammattitautina vahvistettujen ihotautien ja hengitystieallergioiden aiheuttajat (allisteet) esitetään uudella tavalla.

Ammattitautien ja ammattitautiepäilyjen määrän suhteuttaminen työllisten määrään ei kaikkien sairauksien osalta kuvaa ajankohtaista tilannetta, sillä esimerkiksi asbestisairaudet todetaan tyypillisesti eläkeikäisillä. Lisäksi kaikki yrittäjät ovat mukana työllisten määrässä, mutta vain osalla yrittäjistä on vapaaehtoinen tapaturma- ja ammattitautivakuutus.

Vuoden 2014 julkaisussa olevan katsausartikkelin ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä maksettuihin korvauksiin ovat laatineet data-analyttikko Jussi Laatonen TVK:sta ja matemaatikko Henri Virtanen MELA:sta.

4.3 Rekisteritiedon hyödyntäminen

TPSR:n tilastotietoa hyödynnetään mm. työterveysalan tutkimuksessa ja ammattitautien ehkäisytoiminnassa. Työterveyslaitos voi käyttää työperäisten sairauksien rekisterin tietoja alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan ja luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten, kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä säädetään. Rekisterin henkilötietoja saavat käsitellä vain tehtävään erikseen nimetyt henkilöt. Rekisterin tietoja käsittelevät henkilöt ovat salassapitovelvollisia.

Työperäisten sairauksien rekisterin varhaisvaiheen tiedot on esitetty julkaisussa Vaaranen V: Suomen ammattitautirekisteriin ilmoitetut ammattitaudit vuosina 1964–1974. Väitöskirja. Työterveyslaitoksen tutkimuksia 128. Helsinki 1977. Vuosittainen ammattitautikatsaus on julkaisu kirjana vuosina 1975–2002 ja 2005–2013. Uusimmat julkaisut ovat luettavissa myös sähköisenä versiona osoitteessa: www.julkari.fi (Kokoelmat Työterveyslaitos TTL) Panu Oksa ym. ovat analysoineet Työperäisten sairauksien rekisterin tietoja vuosilta 1975–2013 julkaisussaan ”Miksi ammattitaudit vähenevät?” – Mitkä asiat selittävät alueelliset erot ammattitautien määrissä Suomessa ja kokonaismäärän muutokset. Julkaisu on luettavissa osoitteessa: www.julkari.fi (Kokoelmat Työterveyslaitos TTL).

Ammattitaudeista ja niiden aiheuttajista löytyy lisätietoa mm. Työterveyslaitoksen verkkosivuilta (www.ttl.fi).

4.4 Ammattitautien tilastointi EU:ssa

Euroopan komissio julkaisi 22.5.1990 ammattitautisuosituksen (90/326/EEC), jonka liiteluettelon mukaan jäsenmaiden suositeltiin tilastoivan ammattitaudit. Komissio uudisti suosituksen ja liiteluettelon (2003/670/EY) vuonna 2003.

Suomi on toimittanut Eurostatille vuosittaiset tiedot suosituksen ja liiteluettelon mukaisesti tilastovuoteen 2013 saakka. Vuoden 2009 jälkeen Eurostat ei ole kuitenkaan julkaissut maankohtaisia tietoja vertailtavuusongelmien vuoksi. Vertailtavuusongelmat liittyvät eroavaisuuksiin hyväksytyissä ammattitaudeissa ja niiden kriteereissä eri jäsenmaissa.

Vuonna 2014 komissio kokosi asiantuntijaryhmän (Diagnostic Criteria Expert Group, OCCUSTAT) tekemään uutta muutosehdotusta ammattitautien tilastoinnin uudistamiseksi. Suomesta jäsenenä oli STM:n lääkintöneuvos Riitta Sauni.

Marraskuussa 2016 jäsenmaat toimittivat Eurostatille tiedot vuoden 2014 hyväksytyistä ammattitaudeista yksinkertaistettujen tilastointiohjeiden mukaisesti. Merkittävin ero aiempaan oli, että ammattitautidiagnooseissa siirryttiin ICD-10 –mukaisiin luokituksiin.

EODS - työryhmä (European Occupational Diseases Statistics Working Group) kokoontui joulukuussa 2016. Tuolloin esiteltiin mm. ehdotus uudistuneista tilastointiohjeista sekä käynnistettiin tiedonkeruun pilottivaihe. Jatkossa erillinen työryhmä valmistelee yksityiskohtaiset ohjeet ammattitautien tilastoinnille jäsenmaissa. Työryhmän loppuraportti valmistuu vuonna 2019. Näiden työryhmien jäsenenä toimii Työperäisten sairauksien rekisterin vastuulääkäri Kirsi Koskela. Työryhmien jäsenet tekevät kiinteästi yhteistyötä aiempien OCCUSTAT-edustajien kanssa.

Pilottivaiheen ensimmäinen tiedonkeruu on kesäkuussa 2017, jolloin jäsenmaat toimittavat tiedot hyväksytyistä ammattitaudeista vuosilta 2013, 2014 ja 2015.

4.5 Rekisteritiimi

Työperäisten sairauksien rekisteri sijoittuu Työterveyslaitoksella Työlääkätiede-salkkuun, jonka salkkujohtajana toimii Eva Helaskoski. Työperäisten sairauksien rekisterin koordinaattorina toimii Johanna Lehtimäki ja rekisterin vastuulääkäri on Kirsi Koskela.

Rekisterin aineiston analysointiin sekä julkaisun tekoon osallistuvat myös ylilääkäri Kristiina Aalto-Korte (ihotaudit), apulaisyllilääkäri Maria Pesonen (ihotaudit), erikoislääkäri Hille Suojalehto (keuhkosairaudet), erikoislääkäri Irmeli Lindström (keuhkosairaudet), ylilääkäri Liisa Airaksinen (korva-, nenä- ja kurkkutaudit), erityisasiantuntija Katri Suuronen (kemia) sekä erityisasiantuntija Pauliina Toivio (tilastotiede).

Rekisteritiimi on vaihtunut vuonna 2016. Kiitämme erityisesti tutkimussihteeri Lea Paloa ja ylilääkäri Panu Oksaa, jotka ovat perehdyttäneet uutta rekisteritiimiä.

Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat tietopyynnöt voi lähettää rekisteritiimille sähköpostiin: tpsr@ttl.fi.

4.6 Työperäisten sairauksien rekisteriin ja ammattitauteihin liittyviä säädöksiä

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150459>

Valtioneuvoston asetus ammattitautiluettelosta (769/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150769>

Vna työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitetusta haittaluokituksesta (768/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150768>

Maatalousyrittäjän työtapaturma – ja ammattitautilaki (873/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150873>

Laki opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta (460/2015)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150460>

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060044>

Laki Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 159/1978

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780159>

Aiempi lainsäädäntö:

Ammattitautilaki (1343/1988)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1988/19881343>

Ammattitautiasetus (1347/1988)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/kumotut/1988/19881347>

Tapaturmavakuutuslaki (608/1948)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1948/19480608>

Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta (1314/2002)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2002/20021314>

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki (1026/1981)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/kumotut/1981/19811026>

4.7 Tilastoluokitukset

Aiheuttajat eli altisteet

Ammattitautien aiheuttajat ilmoitetaan Työperäisten sairauksien rekisteriin Työterveyslaitoksen 6-numeroisella altisteluokituksella, joka otettiin käyttöön vuonna 1990. Luokitusta päivitetään jatkuvasti. Altisteluokitus kattaa työelämän fyysiset altisteet (pääluokka 1), kemialliset altisteet (2–5), biologiset altisteet (6), fyysiset ja psykofyysiset kuormitustekijät (7), psykososiaaliset kuormitustekijät (8) sekä muut ja tuntemattomat tekijät (9).

Altistekohtaisissa taulukoissa aiheuttajat on aikaisempina vuosina ryhmitelty pääluokkiin ja niiden alla oleviin 3-numerotasoluokkiin. Kyseisessä esitystavassa ihotautien ja hengitystieallergioiden aiheuttajien osalta on ollut vaikeaa ymmärtää altistumislähdettä tai työtehtävää, johon aiheuttaja liittyy. Siksi tässä julkaisussa ihotautien ja hengitystieallergioiden aiheuttajat on ryhmitelty uudella tavalla altistetyypin mukaisesti luokkiin.

Taudit

Työperäisten sairauksien rekisteriin ilmoitetut ammattitaudit kirjataan ICD-10- tautiluokituksen (WHO 1995) mukaisesti. Ihotaudit luokitellaan lisäksi yhdeksään ammatti-ihotautiryhmään Työterveyslaitoksen oman luokituksen mukaisesti (Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautiluokitus 1989). Taulukossa 3 "Ammattitaudit diagnoosin mukaan" taudit on ryhmitelty ICD-10 – tautiluokituksen 3-numeroryhmittelyn mukaisesti.

Seuraavassa on esitelty julkaisun katsausosassa esiintyvät tautiryhmät:

Tauti	Luokitusperuste
meluvammat	aiheuttajana melu
rasitussairaudet	aiheuttajana fyysiset ja mekaaniset kuormitustekijät tai ääninä ja diagnoosi ryhmässä M tai luokassa G56
jännetuppitulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M65.4, M67.4, M70.0, M75.2–3, M76.6–8 tai M77.5
olkaluun sivunastan tulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M77.0 tai M77.1
limapussitulehdus	rasitussairaus, jonka diagnoosi on M70.2–M70.5
rannekanavaoireyhtymä	rasitussairaus, jonka diagnoosi on G56.0
muut ja tarkemmin määrittelemättömät rasitussairaudet	muu kuin yllämainittu rasitussairaus
hengitystieallergiat	diagnoosi kuuluu johonkin luokista J45, J67 tai J30.3, J37.0
astma	diagnoosi luokassa J45
allerginen nuha	diagnoosi J30.3
allerginen alveoliitti	diagnoosi luokassa J67
kurkunpääntulehdus	diagnoosi J37.0
ihotaudit	tauti sijaitsee iholla (ihosyövät ovat kuitenkin ryhmässä syövät)
allerginen kosketusihottuma	Työterveyslaitoksen ammatti-ihotautiluokituksen luokka 1
ärsytyskosketusihottuma	em. luokituksen luokka 2
ihoinfektiot	em. luokituksen luokka 6
proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	em. luokituksen luokka 7
muut ihotaudit	muu kuin yllä mainittu ihotauti
asbestisairaudet	aiheuttajana asbesti
keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat	asbestisairaus, jonka diagnoosi on luokassa J92 tai J94
asbestoosi	asbestisairaus, jonka diagnoosi on J61
hengityselinten syöpä	asbestisairaus, jonka diagnoosi kuuluu luokkaan C33 tai C34
mesoteliooma	asbestisairaus, jonka diagnoosi kuuluu luokkaan C45

Julkaisun katsausosassa ammattitaudit tai niiden epäilyt jaetaan diagnoosin ja aiheuttajan perusteella seuraaviin tautiryhmiin:

- 1) Meluvamma on pitkäaikaisen meluallitusten tai joskus myös voimakkaan hetkellisen iskumelun aiheuttama kuulon pysyvä heikentyminen.
- 2) Rasitussairaus on tuki- ja liikuntaelinsairaus, joka on seurausta työn epäfysiologisesta kuormituksesta (toistotyö, epätavalliset työasennot). Tähän ryhmään tilastoidaan mm. jännetupen tulehdukset ja olkaluun sivunastojen tulehdukset.
- 3) Hengitystieallergioihin tilastoidaan työperäisten altisteiden aiheuttamat allergiset alveoliitit (homepölykeuhkot), astmat, allergiset nuhat ja kurkunpääntulehdukset.

- 4) Ihotaudit, jotka ovat työperäisten altisteiden aiheuttamia. Näistä suurimpia ryhmiä ovat allergiset kosketushottumat ja ärsytyskosketushottumat.
- 5) Asbestisairauksiin kuuluvat kaikki asbestin aiheuttamat sairaudet, joista lukumääräisesti suurin ryhmä on keuhkopussin kiinnikkeet ja paksuuntumat, mutta vakavampia ovat syövät ja asbestoosi.
- 6) "Muut"-ryhmään kuuluvat mm. tartuntataudit, tärinätauti, kivipölykeuhko (silikoosi), toksinen aivosairaus

Julkaisussa on käytetty ammattitautien ilmaantuvuutta kuvaavana suhdelukuna tapausmäärää 10 000 työssäkäyvää (työllistä) kohti. Työllisten määrät (= palkansaajien ja yrittäjien määrät) ovat peräisin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta.

Ammatit

Työperäisten sairauksien rekisterissä sovelletaan Tilastokeskuksen vuoden 2010 ammattiluokitusta. Tilastotaulukoissa on käytetty luokituksen 1-numerotarkkuutta (ammattiala) sekä tarkinta 3–5 numeron tasoa. Katsausosan kuvissa ammatit ovat luokiteltu ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammattiryhmän nimike	Ammattiluokituksen koodi
luonnontieteellinen, teknillinen ja ope- tustyö	1223, 133, 1345, 211, 212, 2131, 2133, 2131, 2141, 2143, 2144, 2149, 2153, 2166, 23, 25, 3111, 3115, 3118, 3119, 3122, 3141, 35
terveydenhuollon ja sosiaalialan työ	1341–1344, 22, 2634, 2635, 32, 3412, 53
liike-elämän ja hallinnon alan työ	112, 1211, 1212, 1219, 1221, 1222, 1324, 1346, 24, 2631, 331, 333–335, 41, 431, 4322
yhteiskunta- ja kulttuurialan työ	111, 1213, 1349, 1431, 261, 262, 2632, 2633, 2636, 264, 265, 3411, 3413, 342, 343
kuljetus- ja liikennetyö	315, 4323, 5165, 83, 9331, 9332
palvelutyö	0, 141, 1439, 42, 44, 511–515, 5161–5164, 5169, 54, 7543–7549, 91, 951, 96
kaupallinen työ	142, 332, 52, 952
maanjelitys-, metsä- ja kalastustyö	131, 2132, 3142, 3143, 6, 92
rakennustyö	1323, 2142, 2161, 2162, 2164, 2165, 3112, 3123, 71, 7541, 7542, 9312, 9313
metalli-, valimo- ja konepajatyö	3135, 721, 722, 812, 8211, 8219
asennus- ja korjaustyö	723
hienomekaaninen ja painoalan työ	7311–7316, 7319, 732
sähkö- ja elektroniikka-alan työ	2151, 2152, 3113, 3114, 74, 8212
elintarvikealan työ	751, 816, 94
puutyö	7317, 752, 8172
tekstiili- ja vaatetusalan työ	2163, 7318, 753, 815
kaivos- ja louhintatyö	1322, 2146, 3117, 3121, 811, 9311
kemian prosessi-, massa- ja paperityö	1321, 2145, 3116, 3131–3134, 3139, 813, 814, 8171, 8181, 8182, 8189
pakkaus- ja varastointityö	4321, 8183, 932, 9333, 9334
tuntematon tai ei luokiteltavissa	132, 134, 216, 311–314, 341, 432, 731, 754, 817, 818, 821, 931, 933, X, Z

Toimialat

Työperäisten sairauksien rekisterissä sovelletaan Tilastokeskuksen vuoden 2008 toimialaluokitusta. Tilastotaulukoissa on käytetty luokituksen päätoimialaryhmittelyä (kirjainkoodit) sekä 2-numerotason ryhmittelyä. Katsausosan kuvissa toimialat on luokiteltu toimialaryhmiin seuraavasti:

Toimialaryhmän nimike	Toimialaluokituksen koodi
maa-, metsä- ja kalatalous	01-03
kaivostoiminta ja louhinta	05-09
elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	10-12
tekstiilien, vaatteiden, nahkatuotteiden ja jalkineiden valmistus	13-15
puutavaran ja puutuotteiden valmistus	16-16
massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	17-17
kemiallisten tuotteiden valmistus, öljyn jalostus	19-21
kumi- ja muovituotteiden valmistus	22-22
ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	23-23
metallien ja metallituotteiden valmistus	24-25
sähkötekniisten tuotteiden ja optisten laitteiden valmistus	26-27, 32
koneiden ja laitteiden valmistus ja huolto	28-33
kulkuneuvojen valmistus	29-30
huonekalujen valmistus	31-31
muu teollinen toiminta	18-58
sähkö-, lämpö- ja vesihuolto	35-35
rakentaminen	41-43
kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta; korjaus	45-47,55-56, 95
kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	49-53, 61, 79
rahoitus, vakuutus ja liike-elämän palvelut	62-66, 68-74, 77-78, 80-82
julkiset ja muut palvelut	00, 36-39, 59-60, 75, 84-88,90-94, 96-99

TYÖTERVEYSLAITOS
PL 40
00251 Helsinki
www.ttl.fi

59.241

Katsauksia 170
ISBN 978-952-261-728-6 (pdf)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia
ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit